

Študijski programi 1. stopnje

ENOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Germanistika

V samoevalvacijskem poročilu, ki smo ga pripravili na podlagi podrobne analize študentske ankete o zadovoljstvu študentov in študentske ankete o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev ter analize kazalnikov izobraževalne dejavnosti, ugotavljamo, da enopredmetni program prve stopnje *Germanistika* glede večine kriterijev izkazuje srednjo ali celo nadpovprečno vrednost. Seveda pa si bomo tudi v prihodnosti prizadevali za optimizacijo in izboljšave programa, posebej tam, kjer so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti.

Ugotovitve: Anketirani študenti so bili iz izbranim študijem zadovoljni, kar kaže tudi podatek, da bi 83,33 % študentov ponovno izbralo isti študij na isti ustanovi in podatek, da je študijski program v veliki meri izpolnil njihova pričakovanja. Menijo, da je program srednje zahteven in široko zastavljen; v primerjavi z lanskim študijskim letom je tudi ocena usmerjenosti programa v poklic višja. S pedagoškim delom visokošolskih učiteljev so zadovoljni, o čemer priča dejstvo, da je večina ocen izvajalcev z oddelka nad povprečjem fakultete; tudi glede obremenitve pri posameznih učnih enotah so večinsko mnenja, da je zelo ustrezna. Glede pridobljenih strokovnih in splošnih kompetenc anketiranci menijo, da so dobra osnova za zaposlitev, začetek dela, poklicno kariero, še posebej pa so izpostavili osebni razvoj. Rezultati ankete kažejo tudi, da študenti menijo, da je razmerje med teoretičnimi in praktičnimi znanji bolj izenačeno, kot je bilo. Želijo si pa več priložnosti za praktično udejstvovanje na izbranem strokovnem področju in še več možnosti za sodelovanje v pedagoških ali raziskovalnih projektih. Kot zelo pozitivno izpostavljajo možnost sprotne preverjanja znanja, ki je povezana z blokovno izvedbo.

Ukrepi:

Kakovost študijskega procesa bomo skušali izboljšati s kratkoročnimi in dolgoročnimi ukrepi. Med kratkoročne (in trajne oz. ponavljajoče se) ukrepe spada stalna aktualizacija vsebin in študijskih virov pri posameznih predmetih, ki dviguje strokovnost programa. Ocena zahtevnosti študija s strani študentov je letos sicer višja kot lani (3:25), vendar želimo dvigovati stopnjo doseženih kompetenc ob koncu študija, zato bomo zahtevnost študija postopoma povečevali. Zaradi zelo skromne študentske mobilnosti v lanskem letu bomo študente dodatno spodbujali k študentskim izmenjavam. Demonstratorska dejavnost in število študentskih raziskovalnih projektov sta v študijskem letu 2017/2018 sicer narasli, vendar bomo ta vidik študija še posebej izpostavljali, saj ga tudi študenti pozitivno ocenjujejo. Nosilci in izvajalci predmetov bomo kot doslej nadgrajevali kompetence na znanstvenem, pedagoškem in tehnološko-inovativnem področju. Da bi vsebinsko obogatili program, bomo v izvedbo dodatno vključevali strokovnjake iz prakse. K dolgoročnejšim ukrepom spada prizadevanje za povečanje interesa za študij nemščine in zagotavljanje boljšega izhodiščnega znanja naših študentov, kar je v veliki meri povezano z aktivnim zavzemanjem za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Psihologija

V analizi pedagoške izvedbe našega prvostopenjskega študijskega programa Psihologija v lanskem študijskem letu (2017/18) na Oddelku za psihologijo ne opažamo posebnosti. V splošnem gre za izrazito zaželen študij, ki ga odlikujejo motiviranimi študenti. Že pred razširjeno analizo in samoevalvacijo oddelka, ki je potekala v oktobru 2018, in tudi na podlagi izpostavljenih slabosti v Poročilu o podaljšanju akreditacije študijskega programa prve stopnje Psihologija, ki ga je na Univerza v Mariboru prejela od NAKVISA 13. maja 2015, smo za vse študijske programe oddelka definirali določene cilje in

operacionalizirali akcijske načrte in ukrepe za doseganja le-teh v prihajajočih letih, samoevalvacija pa je omenjeno nadgradila. Med cilji lahko izpostavimo sledeče: **stabilnost delovanja oddelka, umestitev in prepoznavnost psihologije na univerzi in širše, širitev raziskovalne in projektne dejavnosti**. Pri doseganju omenjenih ciljev sledimo naslednjim akcijskim načrtom in iz njih izhajajočim ukrepom: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture na oddelku, kar konkretno vsebuje ustrezno sistematizacijo zaposlenih in postopno večanje števila zaposlenih na oddelku ter izboljšanje pogojev dela za zunanje sodelavce; prenova spletne strani, uvajanje oddelčnih strokovnih srečanj, promoviranje Centra za raziskovalno in strokovno psihološko dejavnost (CePSI), ki deluje v okviru oddelka; prijavljanje in širitev sodelovanja na raziskovalnih projektih in vključevanje študentov v raziskovalno in projektno dejavnost. Pri vseh omenjenih akcijskih načrtih in izhajajočih predvidenih ukrepih smo v preteklem letu dosegli pomembne premike in napredek. **Med konkretnimi ukrepi v letošnjem letu za prvo stopnjo psihologije izpostavljam sledeče: urejanje praktičnega usposabljanja in prakse v določenih organizacijah, ki so za našo stroko še kako zanimive v smislu sodelovanja (med prvimi vsekakor Univerzitetni klinični center Maribor); zagotovitev ustreznih sredstev za nadgraditev programske opreme in tečaj usposabljanja v nevropsihološkem laboratoriju Oddelka za psihologijo; skladno s prepoznano problematiko duševnega zdravja med študenti in zaposlenimi aktiviranje pobude za vzpostavitev psihološke svetovalnice Univerzi v Mariboru, v kateri bi v prihodnosti deloval usposobljen strokovnjak s področja klinične psihologije.**

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost

Oddelek za slovanske jezike in književnosti je v študijskem letu 2017/2018 izvedel naslednje **ukrepe**: organizacija aktivnosti kluba alumnov, in sicer v sodelovanju s Slavističnim društvom Maribor, na katere so bili povabljeni nekdanji diplomanti in aktualni študenti oddelka, s ciljem povezovanja različnih generacij in izmenjave različnih izkušenj; navezovanje mednarodnih stikov študentov 1. stopnje z organizacijo strokovne ekskurzije v Srbijo; vključitev študentov 1. stopnje v organizacijo mednarodnih konferenc Oddelka za slovanske jezike in književnosti Slavistični znanstveni premisleki; vključevanje študentov v organizacijo razstave o Ivanu Cankarju Hodil sem po široki cesti; organizacija neformalnih druženj študentov z učitelji oddelka; vključevanje študentov v promocijo Oddelka; vključevanje domačih zunanjih strokovnjakov iz prakse; angažiranje uspešnejših študentov kot demonstratorjev; finančna podpora za revijo Liter Jezika; vključevanje študentov v ŠIPK in PKP projekte; krepitev timskega vzdušja na oddelku s prijavo in pridobitvijo mednarodnega projekta Erasmus + DEAL (Razvoj pismenosti in učenja jezika za mlade učeče se v neugodnem položaju; uspešno timsko delo v okviru projekta Slovenščina na dlani; skrb za slovenščino kot drugi/tuji jezik z izvajanjem Lektoratov slovenščine za tujce 1 in 2 na ravni Univerze v Mariboru.

V okviru samoevalvacije programa za študijsko leto 2017/2018 poudarjamo naslednje **ugotovitve**: pedagoško delo vseh učiteljev oddelka je ocenjeno s pozitivno oceno (povprečna ocena oddelka je 1,43, in sicer na lestvici -2; -1; 0; 1; 2; ustrezna obremenitev študentov v okviru učnih enot študijskega programa; v študijskem programu je študiralo 13 študentov: 7 v 1. letniku, 3 v 2. letniku, 2 v 3. letniku in 1 absolvent; na razpisanih 30 mest se je v 1. letnik vpisalo 7 študentov, zato je v razpisu za študijsko leto 2019/2020 razpisanih manj vpisnih mest; razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji je 1,15 študenta na 1 učitelja, povprečna prehodnost študentov iz 1. v 2. letnik je znašala 100 %, iz 2. v 3. letnik pa 66,67 %; diplomirala sta 2 študentov, zadovoljstvo študentov s študijskim programom je na petstopenjski lestvici ocenjeno s 3,5, strokovnost, ki jo pridobijo v okviru programa, pa s srednjo vrednostjo 4 (za obe oceni je ocenjevalna lestvica petstopenjska, pri čemer ocena 1 pomeni odgovor "Sploh ne", ocena 5 pa "V zelo veliki meri", vrednost 0 pomeni brez odgovora); večina vpisanih študentov 1. letnika je zaključila gimnazijo, manjši delež pa druge srednje šole, večina študentov 1. letnika je srednjo šolo zaključila z maturo, manjši delež pa z zaključnim izpitom; oddelek spodbuja uspešnejše študente v okviru tutorstva in demonstratorstva; s študenti, ki so imeli 4 pristope ali več pristopov k izpitu, učitelji opravljajo dodatne konzultacije; analize o zaposljivosti diplomatov še ni – evalvirana bo do leta 2020, v 3. letu samoevalvacije; ustreznost pedagoških in raziskovalnih referenc

nosilcev in izvajalcev; Senat FF UM je sprejel sklep za združevanje enopredmetnih in dvopredmetnih študijskih programov 1. stopnje v enoten program z enopredmetno in dvopredmetno smerjo – rok za oddajo sprememb 20. 3. 2019.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Sociologija in interdisciplinarno družboslovje

Prednosti: program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotnemu in aktivnemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih problemov. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »soft skills«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepoznava kot najbolj pomembne. Še več, ker teh veščin ni mogoče avtomatizirati, so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta ind. revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je zastavljen široko, da tako že v izhodišču ponuja cenjeno in iskano interdisciplinarnost. Prepoznavanje teh kvalitete se kaže v relativno visokem zadovoljstvu s študijem; v tem da večina študentov ocenjuje, da so v času študija pridobili v veliki ali zelo veliki meri pomembne kompetence: strokovnost, analitično razmišljanje, sposobnost iskanja novih idej in rešitev, sposobnost učinkovite porabe časa in koordinacije aktivnosti, sposobnost dela z računalnikom in internetom, sposobnost jasnega izražanja, sposobnost vzpostavljanja lastne avtoritete produktivnega sodelovanja z drugimi, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij, sposobnost branja in pisanja v prvem tujem jeziku.

Slabosti: ocena kakovosti vsebine in izvedbe študijskega programa sicer kaže relativno zadovoljstvo s programom, a obstojijo področja, ki bi jih veljalo izboljšati. Izpostavlja se problem praktičnega/poklicnega usposabljanja (kar je glede na naravo vede/področja do neke mere pričakovano, a večjega obsega praktičnega izobraževanja ni mogoče realizirati znotraj danega števila kontaktnih ur, brez da to ne bi ogrozilo doseganja s programom in učnimi načrti določenih kompetenc in ciljev) in posledično strah pred nezaposlenostjo. Izpostavljajo se tudi določeni problemi glede izvedbe (ponavljanje vsebin pri predmetih, zastarelost nekaterih vsebin, komuniciranje med slušatelji in izvajalci – preko rednih posvetovanj s študenti, so se ti problem, skladno z kadrovskimi potenciali, pričeli sistematično reševati), glede izbirnosti, glede slabih delovnih in materialnih pogojev, glede dela podpornih služb.

Priložnosti: na osnovi zapisanega je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do še večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: nadaljevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, ureditev nove računalniške učilnice), zagotovitev namenskih sredstev za promocijo in spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij), zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost kariernega centra za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja; krepitev alumni organizacije. Nujna se zdi tudi reorganizacija sistema izbirnosti – namesto »kaznovanja« nagrajevanje tistih, ki ponujajo predmete v medoddelčno in medfakultetno izbirnost (enake kvote, prednost pri oblikovanju urnika).

Grožnje: nadaljevanje upada vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti – prim.: »novi« zaposleni (projekti), ki sedaj aktivno pripevajo k višji kvaliteti programa (razrešujejo problem ponavljanja vsebin, obremenjenosti drugih sodelavcev ipd.), so zaposleni za določen/nepolni čas, drugi, sicer redno zaposleni, so še vedno razporejeni na neustrezna delovna mesta. Grožnjo predstavlja tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji, b) šibkost

podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Drugače je s praktično usposobljenostjo za zgodovinsko delo.

Zato bomo okrepili možnosti vključevanja večjega deleža praktičnih vsebin, seveda na način, ki študentk in študentov ne bi pretirano dodatno finančno obremenil. Enako velja za odmerjanje večje vloge študijskim ekskurzijam, ki jih bomo smiselno vključili v učne načrte predmetov.

V prihodnje bomo nadaljevali s krepitvijo promocijskih dejavnosti na gimnazijah, da bi zagotovili še močnejši dotok študentk in študentov od tam na prvostopenjske študijske programe Oddelka za zgodovino.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo. Kar zadeva učne enote, pri katerih je uspešnost študentk in študentov slabša, ne gre toliko za razliko med individualnimi slogi predavateljic in predavateljev, temveč za kompleksnost vsebin, predvsem ko gre za zahtevna poglavja iz zgodovine 20. in 21. stoletja, ki zahtevajo obvladovanje kompleksnega in širokega prostorskega okvirja in zapletenih povezav, ki so v starejših obdobjih kljub večji časovni oddaljenosti pogosta manj zahtevne.

DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Angleški jezik in književnost

V procesu samoevalvacije sodelavci Oddelka za anglistiko in amerikanistiko ugotavljamo, da lahko rezultate na podlagi ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja 30 študentov s 7 različnih dvopredmetnih vezav, izvedene ob zaključku študija v preteklem štud. letu sicer upoštevamo, a z rahlim zadržkom, saj namreč iz anket ni jasno razvidno, za kateri predmet iz dvopredmetne vezave so študenti odgovarjali pri posameznih vprašanjih in na kateri program iz vezave se ocene nanašajo.

Sicer so rezultati v veliki meri pričakovani, a se zavedamo, da je kljub temu, da dobro delamo, še veliko možnosti za izboljšave in dvig kakovosti. Povprečna ocena izpitov na rednem študiju ne zaostaja bistveno za povprečjem celotnega zavoda FF. Razlog za nižje povprečje je morda tudi ta, da večina ocenjevalcev uporablja nekoliko višje kriterije od priporočenih (60% za pozitivno oceno), ker menimo, da gre za stopnjo študija, kjer lahko od študentov zahtevamo več kot le minimum.

Po podatkih je bil v štud. letu 2017/2018 interes za študij 140%, kar kaže, da se promocijske aktivnosti obnesejo in da je interes za študij še vedno višji, kot je razpisano število vpisnih mest, čeprav je slednje v upadu; isti trend se zazna na celotni UM. Prav tako smo prilagodili in znižali število vpisnih mest, kar je odsev potreb trga dela. Drugi razlog upada vpisa je tudi zniževanje števila vpisnih mest zaradi finančne in kadrovske stiske v preteklih nekaj letih, kar je tudi razlog, zakaj se trenutno ne izvaja izredni študij.

Primerjava podatkov z UM kaže na kadrovsko podhranjenost Oddelka (ki je med tistimi z najvišjim številom študentov), za katero pa upamo, da se bo s finančno stabilizacijo FF v naslednjih nekaj letih tudi popravila. Ob tem velja upoštevati tudi dejstvo, da imamo višji delež tujih državljanov vpisanih na program, kar pomeni dodatno delovno obremenitev, saj jih ima veliko težave z jezikom in sporazumevanjem.

Menimo tudi, da imajo študentje na voljo preveliko število možnih pristopov k istemu izpitu, kar ne spodbuja resnega odnosa do študija. Če bi imeli na voljo npr. le dva izpitna roka, bi bili študentje za študij bolj motivirani, rezultati boljši, skrajšal bi se tudi čas študija, vsi (študenti, profesorji in študentski referat) pa bi bili razbremenjeni nepotrebne dela z večkratnim opravljanjem istega izpita (prihranek bi bil zaradi manjše porabe papirja, fotokopiranja in neracionalno porabljenega časa tudi finančen).

Primerov četrtega pristopa k izpitom na tem študijskem programu je nekaj, razlogi so podobni kot v preteklem samoevalvacijskem obdobju, zato jih tokrat ne bom izpostavljala.

Na prvi stopnji nimamo praktičnega usposabljanja, vendar študentom ponujamo možnost sodelovanja pri organizaciji konferenc, predstavljamo jim tutorstvo in mentorstvo, ki ga lahko prevzamejo, kakor hitro so na to pripravljeni, spodbujamo jih k raziskovalnemu delu že z ustreznimi oblikami dela v študijskem procesu ter njihovem sodelovanju na konferencah. Nekaj študentov je bilo vključenih v projekte in njihove izkušnje so bile zelo pozitivne.

Predlogi sprememb za izboljšanje kakovosti dela in študija v prihodnje:

- več sredstev za raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje (aktivna udeležba na mednarodnih simpozijih, materialni stroški, nabava strokovne literature, dostop do baz in korpusov);
- manjše število pristopov k istemu izpitu;
- ločena izvedba predmetov, ki se izvajajo skupaj za angliste in prevajalce;
- boljša tehnična oprema za izvedbo pedagoškega procesa;
- sprememba anketnih vprašalnikov (predvsem na ravni fakultete), ki bodo ustrezneje zajeli podatke, ki jih potrebujemo za kvalitetnejše delo;
- sprememba načina anketiranja (ker so ankete anonimne in ker jih študenti rešujejo na hitro, brez razmisleka, niso realni pokazatelji dejanskega stanja);
- kadrovska krepitev Oddelka zaradi nadaljnje razvoja.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Filozofija

Samoevalvacija stanja na prvi stopnji program Filozofije v študijskem letu 2017/2018 je pokazala relativno konstantno zanimanje za študij, navzlic padcu dve šolski leti nazaj, nekaj manjši vpis z ustrežno stopnjo motiviranosti študentk in študentov, posledično pa tudi zadovoljstva, kar kažejo dobre ali visoke ocene v anketah. Izvajanje programa poteka v skladu s predmetnikom brez posebnosti, kadrovska pokritost je dobra. Težavo predstavljajo prekrivanja urnikov zaradi kombinacije študija AB. Relativno majhno število študentov omogoča boljše in kompaktnejše sodelovanje med študenti samimi in obenem na relaciji med študenti in zaposlenimi na oddelku. Izvajanje programa je ustrezno podprto s sistem tutorstva, ki je dobro utečen. Ti so redno vključeni v raziskovalne aktivnosti, aktivno organizirajo študentske filozofske simpozije in druge javne dogodke, izkoriščajo možnosti intelektualnega delovanja v okvirih filozofskega društva Zofijini ljubimci in imajo možnost objavljanja svojih prispevkov tudi v znanstveni reviji Analiza in drugih, študentje organizirajo svoje simpozij in izdajajo publikacijo svojih člankov. Med možnostmi, ki so neizkoriščene, velja omeniti izboljšanje prehodnosti, dvig števila diplomantov in poskus dviga zanimanja za študij, posledično števila vpisanih, z zunanjimi promocijskimi akcijami, ki bi popularizirale študij filozofije na Filozofski fakulteti v Mariboru in vlogo filozofske mišljenja v družbi vobče – tu je zaznati konkurenčni vpliv sestrške fakultete v Ljubljani in drugih zasebnih ustanov s področja humanistike v Mariboru in širše v Sloveniji.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Geografija

Evalvirani dvopredmetni študijski program prve stopnje Geografija je bil prvič akreditiran v letu 2007, v letu 2014 pa se mu je prvič podaljšala akreditacija. Tekom zadnjega akreditacijskega postopka je zunanja evalvacijska komisija ugotovila številne dobre strani in prednosti študijskega programa, obenem pa med priložnostmi za izboljšanje navedla naslednja področja: izboljšanje prehodnosti med letniki, dvig števila diplomantov, izboljšanje materialnih pogojev, izboljšanje pedagoškega dela,

uravnoteženje pedagoških in drugih obveznosti, sistemska skrb za vzdrževanje in vlaganje v obstoječe prostore, idr.

V zadnjih letih poskušamo odpraviti nekatere pomanjkljivosti, zlasti tiste, ki so v pristojnosti članov Oddelka za geografijo FF UM. Ker se je število vpisanih študentov v 1. letnik v zadnjih letih precej zmanjšalo, izvajamo intenzivne promocijske aktivnosti, ki potekajo na več ravneh, in sicer v okviru organiziranih formalnih dejavnosti FF UM, pa tudi v obliki posredne promocije članov Oddelka za geografijo in njihove dejavnosti.

Ugotavljamo tudi, da je eden od pglavitnih problemov premajhna prehodnost med letniki, zlasti iz 1. v 2. letnik ter premajhen delež diplomantov, glede na vpisane študente. Zaradi zmanjšane število vpisanih v 1. letnik se v program vpisujejo tudi kandidati s povprečnim in slabšim uspehom v srednji šoli, obenem pa jih manj kot v preteklosti prihaja iz gimnazijskih programov. Zaradi navedenega, bo potrebno v prihodnje okrepiti tutorsko delo s študenti in jih z dodatnimi ukrepi motivirati za večjo uspešnost pri študiju, kar velja še posebej za vpisane v 1. letnik.

Med pomanjkljivostmi, ki so vezani na delovanje oziroma odločitve fakultetne uprave, bo potrebno v naslednjih letih posvetiti veliko pozornost izboljšanju materialnih pogojev ter sistemska skrb za vzdrževanje in vlaganje v obstoječe prostore.

Prav tako člani Oddelka za geografijo nimamo velikega vpliva na enega najpomembnejših problemov evalviranega študijskega programa, to je večletno krčenje števila kontaktnih ur (predvsem pa zmanjševanje števila ur predavanj in seminarjev), saj reševanje te problematike ostaja v pristojnosti fakultetne uprave in je povezano z racionalizacijo stroškov delovanja fakultete. Opozarjamo, da se je med letoma 2007 in 2011 število kontaktnih ur zmanjšalo z 1.170 ur (615 P, 200 SE, 245 SV, 110 TV) na 890 ur (510 P, 80 SE, 200 SV, 100 TV), nato pa se je v letu 2015 na zahtevo Nakvisa povečalo na minimalno zahtevano število ur, t. j. 990 ur (510 P, 150 SE, 230 SV, 100 TV), vendar pa so bili za študijsko leto 2018/19 že sprejeti ukrepi ponovnega krčenja števila ur.

V naslednjem študijskem letu ne predvidevamo nobenih sprememb študijskega programa, saj menimo, da ta trenutek niso potrebne in je evalvirani študijski program optimalen z vidika učnih enot, učnih vsebin in kompetenc (kar se je pokazalo tekom večletnega izvajanja študijskega programa). Seveda je predvideno sprotno dopolnjevanje študijske literature in sprotno spremljanje izvajanja študijskega programa z vidika ugotavljanja morebitnih težav in dopolnitev. Izvajalce študijskega programa pa vsekakor v prihodnje čaka velik izziv prilagoditvi danim razmeram in ob manjšem številu kontaktnih ur poskušati zadržati kvaliteto študijskega procesa.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Madžarski jezik s književnostjo

Dvopredmetni študijski program prve stopnje Madžarski jezik s književnostjo je edini prvostopenjski študij madžarščine v Sloveniji, zato ima **specifiko in posebno poslanstvo**, študentom z madžarskim maternim jezikom namreč omogoča študijsko okolje, ki je skladno z njihovimi jezikovnimi pričakovanji, po drugi strani pa je ustvarjeno stimulacijsko okolje tudi za študente, ki imajo drugi materni jezik. Poleg tega si izvajalci študijskega programa prizadevamo za vključitev študentov/bodočih učiteljev dvojezičnih šol neposredno v študijski proces hungaristike na FF UM, zato v okviru akreditiranega programa ponujamo izbirne predmete in lektorske vaje na različnih zahtevnostnih stopnjah tudi študentom drugih fakultet, predvsem Pedagoške fakultete UM, ki prihajajo z dvojezičnega področja in bi se radi tudi zaposlili šolah v dvojezičnem poukom. Pogoji za vpis so skladni z zakonodajo, vpisna mesta pa so sorazmerna glede na položaj in status madžarskega jezika v Prekmurju (regionalni uradni jezik) in z načeli nadstandardne manjšinske politike v Sloveniji.

Dvopredmetni študijski program *Madžarski jezik s književnostjo* omogoča diplomantom pridobitev specifičnih strokovnih kompetenc na področju madžarskega jezika in literature ter kulture madžarskega govornega prostora in izbranih splošnih kompetenc ter jim omogoča nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje *Madžarski jezik s književnostjo*.

Predlog: Da bi izboljšali kakovost izobraževanja v programu in pridobili večje število vpisanih študentov, načrtujemo in že delamo na spremembi študijskega programa hungaristike znotraj že

obstoječega programa. Zelo nujno in potrebno se nam zdi, da se v visokošolsko izobraževanje v RS vključi tudi program hungaristike, ki bi bil edini prvostopenjski študij madžarščine kot tujega jezika v Sloveniji. Namenjen za vse bodoče študente, ki bi se madžarščino učili kot tuji jezik. Tak program hungaristike je prisoten v skoraj vseh evropskih visokošolskih ustanovah/fakultetah. Zato načrtujemo spremembe znotraj programa, kjer bi imeli dva izhoda.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Medjezikovne študije – angleščina

Samoevalvacija za študijsko leto 2017/18 je druga samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa izpostavlja nekatere ovire in predlaga priporočila o izboljšavi. Poročilo podrobno analizira anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2017/18, kazalnike kakovosti študija in številne druge dejavnike. V poročilu smo se tako osredinili na glavne ugotovitve na podlagi rezultatov ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija, jih primerjali z lanskimi rezultati in na podlagi tega oblikovali priporočila. Tukaj je potrebno izpostaviti relativno nizko število respondentov, saj je anketo skupno reševalo približno deset študentov, ki pa niso zmeraj želeli podati odgovora. Ne glede na to si bo Oddelek prizadeval, da elementom, ki so bili nižje ocenjeni, nameni več pozornosti. V ta namen je oblikoval predloge ukrepov, ki bi pripomogli h kakovostnejši izvedbi študija in bi na dolgi rok dvignili splošno oceno zadovoljstva s študijem. Na podlagi analize vpisa v obeh rokih, prehodnosti v višji letnik in trajanja študija si bo Oddelek prizadeval za boljšo prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija. V poročilu je Oddelek kot oviro za dvig kakovosti študija izpostavil zlasti pomanjkanje financiranja raziskovalnega dela zaposlenih, ki bi s pogostejšimi udeležbami na konferencah v tujini lahko prenesli znanje in dobre prakse na študente ter podal nekaj predlogov, s katerimi si bo prizadeval za izboljšanje kakovosti študijskega programa.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Medjezikovne študije – nemščina

Samoevalvacija za študijsko leto 2017/18 je druga samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa in ocen dijakov izpostavlja nekatere ovire in predlaga priporočila o izboljšavi. Poročilo podrobno analizira anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2017/18, kazalnike kakovosti študija in številne druge dejavnike. V poročilu smo se tako osredinili na glavne ugotovitve na podlagi rezultatov ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija, jih primerjali z lanskimi rezultati in na podlagi tega oblikovali priporočila. Tudi tukaj je potrebno izpostaviti nizko število respondentov, saj so anketo skupno reševali zgolj štirje študenti, ki pa niso zmeraj želeli podati odgovora. Ne glede na to si bo Oddelek prizadeval, da elementom, ki so bili nižje ocenjeni, nameni več pozornosti. V ta namen je oblikoval predloge ukrepov, ki bi pripomogli h kakovostnejši izvedbi študija in bi na dolgi rok dvignili splošno oceno zadovoljstva s študijem. Na podlagi analize vpisa v obeh rokih, prehodnosti v višji letnik in trajanja študija si bo Oddelek prizadeval za boljšo prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija. V poročilu je Oddelek kot oviro za dvig kakovosti študija izpostavil zlasti pomanjkanje financiranja raziskovalnega dela zaposlenih, ki bi s pogostejšimi udeležbami na konferencah v tujini lahko prenesli znanje in dobre prakse na študente ter podal nekaj predlogov, s katerimi si bo prizadeval za izboljšanje kakovosti študijskega programa.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Nemški jezik in književnost

Podrobna analiza kazalnikov izobraževalne dejavnosti in dveh obsežnih vprašalnikov (tj. študentske ankete o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in študentske ankete o zadovoljstvu študentov v študijskem letu 2017/18) je pokazala, da dvopredmetni program prve stopnje *Nemški jezik in*

književnost glede večine uporabljenih meril dosega srednje, ponekod tudi nadpovprečne ocene. Anketirani študenti so bili z izbranim študijem in s pedagoškim delom visokošolskih učiteljev zadovoljni, saj so strokovne kompetence, ki so si jih pridobili med študijem, po njihovem mnenju dobra osnova za zaposlitev, poklicno kariero in osebni razvoj. Med študijem na prvi stopnji pa so si želeli več priložnosti za praktično udejstvovanje na strokovnem področju, več svobode pri sestavljanju študijskega predmetnika, več možnosti za sodelovanje v pedagoških ali raziskovalnih projektih, bolj izrazito poklicno naravnost študijskega programa in več študijskih vsebin za spodbujanje podjetniških veščin. Ne glede na ugodno mnenje študentov si bomo prizadevali izboljšati kakovost študijskega programa. Med kratkoročne ukrepe spada vsakoletna aktualizacija študijskih vsebin in literature pri posameznih študijskih enotah. Še višjo stopnjo kompetenc študentov želimo zagotoviti z zmernim dvigom zahtevnosti študijskih vsebin do konca študija, z nenehnim spodbujanjem k mobilnosti ter z vključevanjem študentov v demonstratorsko in raziskovalno dejavnost. Visokošolski učitelji in sodelavci bomo kot doslej nadgrajevali svoje znanje na znanstvenem, pedagoškem in tehnološkem področju. Pomemben dolgoročen ukrep za povečevanje interesa za študij nemščine je zagotavljanje boljšega izhodiščnega znanja naših študentov, zato se bomo kot oddelek vsestransko zavzemali za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Pedagogika

Najbolj relevantne podatke za samoevalvacijo smo pridobili na osnovi rezultatov ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija. V zvezi s študijem na dvopredmetnem programu Pedagogika UN lahko kot pozitivno izpostavimo, da so študenti na vaje in seminarje prihajali pripravljeni, študenti tudi menijo, da je naš študijski program dobra osnova za nadaljnjo kariero in (še posebej) da je bil dobra osnova za osebni razvoj. Zadovoljstvo študentov se kaže tudi v tem, da bi večina ponovno izbrala isti študijski program in da je program izpolnil njihova pričakovanja.

Manj zadovoljni so bili študenti s sodelovanjem v raziskovalnih projektih, sorazmerno nizko vrednotijo akademski ugled študija. Odgovori na vprašanje, v kolikšni meri so študenti sodelovali v raziskovalnih projektih, so razpršeni, kar je sorazmerno vzpodbudno. Težko je oceniti, kaj je idealno stanje, saj cilj verjetno ni, da morajo vsi študenti sodelovati v projektih, temveč samo najbolj motivirani. Kljub temu bomo v prihodnosti temu vprašanju namenili več pozornosti.

Podatki o vpisu kažejo, da je zanimanje za vpis nekoliko večje od razpisanega števila mest.

Med ukrepi za izboljšanje (še naprej) načrtujemo okrepitev stika s prakso. Ker študentom zaradi organizacijskih ovir ni mogoče zagotoviti toliko prisotnosti v praksi, kot si želijo, bomo večjo pozornost namenili udeležbi strokovnjakov iz prakse v našem programu. Okrepili bomo dejavnost Alumni kluba.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost

Oddelek za slovanske jezike in književnosti je v študijskem letu 2017/2018 izvedel naslednje **ukrepe**: organizacija aktivnosti kluba alumnov, in sicer v sodelovanju s Slavističnim društvom Maribor, na katere so bili povabljeni nekdanji diplomanti in aktualni študenti oddelka, s ciljem povezovanja različnih generacij in izmenjave različnih izkušenj; navezovanje mednarodnih stikov študentov 1. stopnje z organizacijo strokovne ekskurzije v Srbijo; vključitev študentov 1. stopnje v organizacijo mednarodnih konferenc Oddelka za slovanske jezike in književnosti Slavistični znanstveni premisleki; vključevanje študentov v organizacijo razstave o Ivanu Cankarju Hodil sem po široki cesti; organizacija neformalnih druženj študentov z učitelji oddelka; vključevanje študentov v promocijo Oddelka; vključevanje domačih zunanjih strokovnjakov iz prakse; angažiranje uspešnejših študentov kot demonstratorjev; finančna podpora za revijo Liter Jezika; vključevanje študentov v ŠIPK in PKP projekte; krepitev timskega vzdušja na oddelku s prijavo in pridobitvijo mednarodnega projekta Erasmus + DEAL (Razvoj pismenosti in učenja jezika za mlade učeče se v neugodnem položaju; uspešno timsko delo v okviru

projekta Slovenščina na dlani; skrb za slovenščino kot drugi/tuji jezik z izvajanjem Lektoratov slovenščine za tujce 1 in 2 na ravni Univerze v Mariboru.

V okviru samoevalvacije programa za študijsko leto 2017/2018 poudarjamo naslednje **ugotovitve**: pedagoško delo vseh učiteljev oddelka je ocenjeno s pozitivno oceno (povprečna ocena oddelka je 1,43, in sicer na lestvici -2; -1; 0; 1; 2; ustrezna obremenitev študentov v okviru učnih enot študijskega programa; v študijskem programu je študiralo 47 študentov: 16 v 1. letniku, 8 v 2. letniku, 17 v 3. letniku in 6 absolventov; na razpisanih 40 mest se je v 1. letnik vpisalo 16 študentov, zato je v razpisu za študijsko leto 2019/2020 razpisanih manj vpisnih mest; razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji je 3,13 na 1 učitelja, povprečna prehodnost študentov iz 1. v 2. letnik je znašala 43,75 %, iz 2. v 3. letnik pa 100 %; diplomiralo je 22 študentov; zadovoljstvo študentov s študijskim programom je na petstopenjski lestvici ocenjeno s 3,61, strokovnost, ki jo pridobijo v okviru programa, pa s srednjo vrednostjo 3,5 (za obe oceni je ocenjevalna lestvica petstopenjska, pri čemer ocena 1 pomeni odgovor "Sploh ne", ocena 5 pa "V zelo veliki meri", vrednost 0 pomeni brez odgovora); večina vpisanih študentov 1. letnika je zaključila gimnazijo, manjši delež pa druge srednje šole, večina študentov 1. letnika je srednjo šolo zaključila z maturo, manjši delež pa z zaključnim izpitom; oddelek aktivno spodbuja uspešnejše študente v okviru tutorstva in demonstratorstva; s študenti, ki so imeli 4 pristope ali več pristopov k izpitu, učitelji opravljajo dodatne konzultacije; analize o zaposljivosti diplomantov še ni – evalvirana bo do leta 2020, v 3. letu samoevalvacije; ustreznost pedagoških in raziskovalnih referenc nosilcev in izvajalcev; Senat FF UM je sprejel sklep za združevanje enopredmetnih in dvopredmetnih študijskih programov 1. stopnje v enoten program z enopredmetno in dvopredmetno smerjo – rok za oddajo sprememb 20. 3. 2019.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Sociologija

Prednosti: program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotnemu in aktivnemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih problemov. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »soft skills«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepoznava kot najbolj pomembne. Še več, te veščine ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih v realnost prinaša četrta ind. revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da zaradi svoje dvopredmetnosti že v izhodišču ponuja cenjeno in iskano interdisciplinarnost. Prepoznavanje teh kvalitet se kaže v okrepljenem interesu za študij, v tem da večina študentov ocenjuje, da so v času študija pridobili v veliki ali zelo veliki meri pomembne kompetence: strokovnost, analitično razmišljanje, sposobnost iskanja novih idej in rešitev, sposobnost učinkovite porabe časa in koordinacije aktivnosti, sposobnost dela z računalnikom in internetom, sposobnost jasnega izražanja, sposobnost vzpostavljanja lastne avtoritete produktivnega sodelovanja z drugimi, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij, sposobnost branja in pisanja v prvem tujem jeziku.

Slabosti: ocena kakovosti vsebine in izvedbe študijskega programa sicer kaže relativno zadovoljstvo s programom, a obstojijo področja, ki bi jih veljalo izboljšati. Izpostavlja se problem praktičnega/poklicnega usposabljanja (kar je glede na naravo vede/področja do neke mere pričakovano, a večjega obsega praktičnega izobraževanja ni mogoče realizirati znotraj danega števila kontaktnih ur, brez da to ne bi ogrozilo doseganja s programom in učnimi načrti določenih kompetenc in ciljev) in posledično strah pred nezaposlenostjo. Izpostavljajo se tudi določeni problemi glede izvedbe (ponavljanje vsebin pri predmetih, zastarelost nekaterih vsebin, komuniciranje med slušatelji in izvajalci – preko rednih posvetovanj s študenti, so se ti problem, skladno z kadrovskimi potenciali, pričeli sistematično reševati), glede izbirnosti, glede slabih delovnih in materialnih pogojev ter glede dela podpornih služb.

Priložnosti: na osnovi zapsanega je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: nadaljevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, ureditev nove računalniške učilnice), zagotovitev namenskih sredstev za promocijo in spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij), zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost kariernega centra za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja; krepitev alumni organizacije. Nujna se zdi tudi reorganizacija sistema izbirnosti – namesto »kaznovanja« nagrajevanje tistih, ki ponujajo predmete v medoddelčno in medfakultetno izbirnost (enake kvote, prednost pri oblikovanju urnika).

Grožnje: nadaljevanje upada vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti – prim.: »novi« zaposleni (projekti), ki sedaj aktivno pripevajo k višji kvaliteti programa - eden izmed »začasnih« članov oddelka je v študentski anketi za leto 2017/2018 prejel najvišjo oceno med vsemi člani Oddelka za sociologijo – so zaposleni za določen/nepolni čas, mnogi so še vedno razporejeni na neustrezna delovna mesta. Grožnjo predstavlja tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji, b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Umetnostna zgodovina

Analizo univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa Umetnostna zgodovina smo pripravili na podlagi anket o pedagoškem delu in zadovoljstvu s študijem, v razpravo o programu in morebitnih izboljšavah smo vključili tudi zaposlene visokošolske učitelje, asistente in zunanje sodelavce ter študente. Na podlagi izraženih stališč študentov in diplomantov **ugotavljamo**, da so študentje s študijskim programom v veliki meri zadovoljni, kot prednost pa izpostavljajo velik osebni angažma predavateljev, možnost zgodnjega vključevanja v praktično delo in raziskovanje ter dobro sodelovanje s kulturnimi ustanovami v širši regiji. Za posebej pozitivnega se je izkazal predmet Praktično usposabljanje, pri katerem sodeluje strokovnjakinja iz prakse in pri katerem študentje pridobijo vrsto kompetenc, ki jim omogočajo lažji vstop na trg dela in ključno vplivajo na njihovo nadaljnjo kariero. Kot **problem** v zadnjih letih zaznavamo upad števila vpisanih študentov in v študijskem letu 2017/2018 izjemoma tudi zelo nizko prehodnost iz prvega v drugi letnik. Po mnenju oddelka je upad števila študentov v veliki meri posledica številčno manjših generacij, negativne podobe humanistike, ki jo neupravičeno podajajo slovenski mediji, pa tudi neveljavljenosti umetnostnozgodovinske stroke v severovzhodni Sloveniji, saj je bila le-ta do ustanovitve Oddelka za umetnostno zgodovino leta 2009 pretežno skoncentrirana na Ljubljano oziroma osrednjo Slovenijo. Z namenom izboljšanja stanja vpisa so člani oddelka v sodelovanju s študenti pristopili k različnim **ukrepom**, kot so povečana promocija študija v srednjih šolah in promocijo stroke v širši javnosti s predavanji, pripravo razstav in vodstvi po umetnostnih spomenikih v različnih krajih severovzhodne Slovenije, pomemben ukrep pa predstavlja tudi sprotna in stalna promocija študija umetnostne zgodovine na FF UM in stroke kot take preko precej obiskanega Facebook profila Oddelka za umetnostno zgodovino. Tudi za izboljšanje prehodnosti med letniki (zlasti iz prvega v drugi letnik) je oddelek organiziral sestanke z udeleženci v študijskem procesu, zlasti študenti, in uvedel nekatere ukrepe, ko sta poudarek na sprotne delu in nadomeščanje seminarских nalog pri preglednih predmetih z drugimi oblikami sprotne dela študentov, študentom pa je bila ponujena tudi pomoč učiteljice tutorke v obliki tutorskih ur.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Drugače je s praktično usposobljenostjo za zgodovinsko delo.

Zato bomo intenzivno preučili možnosti vključevanja večjega deleža praktičnih vsebin, seveda na način, ki študentk in študentov ne bi pretirano dodatno finančno obremenil. Enako velja za odmerjanje večje vloge študijskim ekskurzijam, ki jih bomo skušali smiselno vključiti v učne načrte predmetov.

V prihodnje bomo v prvi vrsti krepili promocijske dejavnosti na gimnazijah, da bi zagotovili še močnejši dotok študentk in študentov od tam na prvostopenjske študijske programe Oddelka za zgodovino.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo. Kar zadeva učne enote, pri katerih je uspešnost študentk in študentov slabša, ne gre toliko za razliko med individualnimi slogi predavateljic in predavateljev, temveč za kompleksnost vsebin, predvsem ko gre za zahtevna poglavja iz zgodovine 20. in 21. stoletja, ki zahtevajo obvladovanje kompleksnega in širokega prostorskega okvirja in zapletenih povezav, ki so v starejših obdobjih kljub večji časovni oddaljenosti pogosta manj zahtevne.

Študijski programi 2. stopnje

ENOPREDMETNA PEDAGOŠKA ŠTUDIJSKA PROGRAMA:

Enopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika

Poročilo smo pripravili na podlagi različnih podatkov, ki smo jih prejeli za študijsko leto 2017/2018. Ti podatki so naslednjih skupin: Analiza vpisa, Anketa o zadovoljstvu s študijem, Anketa o pedagoškem delu, Kazalniki kakovosti na področju izobraževalne dejavnosti, Število opravljanja izpitov v četrtem ali višjem roku.

Ugotavljamo pozitivne spremembe glede na prejšnje samoevalvacijsko poročilo. Študenti so izvajalce predmetov ocenili zelo dobro. Odstopanj med posameznimi študijskimi področji ni zaznati. Študenti so s študijem zadovoljni in ugotavljajo, da je nivo njihove kompetentnosti visok.

Glede na študijski program smo pri odgovorih študentov zaznali premik v pozitivno stran v večini primerov. Najbolj izstopa pozitivno mnenje, da je študijski program dobra osnova za osebno rast, manj pa so izrazili pozitivni premiki pri mnenjih o možnih zaposlitvah.

Ker smo v prejšnjih letih ugotovili, da študenti študijski program ocenjujejo kot lažjega glede na ostale študijske programe, smo uvedli spremembe pri izvajanju predmetov in v letošnjem letu ugotavljamo, da večjih del študentov ocenjuje študijski program bolj zahtevno kot prejšnje leto. Negativni trendi se kažejo pri izbirnosti in širini programa. Ta dva področja sta povezana s sistemom izbirnosti. Čeprav imamo veliko število izbirnih predmetov se njihovo število kasneje v dvostopenjskem procesu izbora zmanjša.

Študenti so izrazito manj vključeni v druge oblike obštudijskih in raziskovalnih dejavnosti. To je mogoče razložiti s tem, da veliko več svojega časa namenijo drugim, s študijem nepovezanim dejavnostim. Malo je to kontradiktorno z mnenjem študentov, da bi želeli imeti več prakse. Pozitivno pa je, da smo imeli v letošnjem letu več mobilnosti.

Manj zadovoljni so bili študenti s sodelovanjem v raziskovalnih projektih, sorazmerno nizko vrednotijo akademski ugled študija. Odgovori na vprašanje, v kolikšni meri so študenti sodelovali v raziskovalnih projektih, so razpršeni, kar je sorazmerno vzpodbudno. Težko je oceniti, kaj je idealno stanje, saj cilj verjetno ni, da morajo vsi študenti sodelovati v projektih, temveč samo najbolj motivirani. Kljub temu bomo v prihodnosti temu vprašanju namenjali več pozornosti.

Podatki o vpisu kažejo, da je zanimanje za vpis nekoliko nižje od razpisanega števila mest. Ker je to drugostopenjski enopredmetni študij, za katerega se odločajo večinoma študenti dvopredmetnega prvostopenjskega študija, so podatki pričakovani. Nekateri študenti po prvi stopnji izostanejo od vpisa na drugo stopnjo zaradi absolventskega staža. Na enopredmetne študijske programe pa pridobimo tudi nekaj študentov drugih fakultet.

Med ukrepi za izboljšanje (še naprej) načrtujemo okrepitev stika s prakso. Ker študentom zaradi organizacijskih ovir ni mogoče zagotoviti toliko prisotnosti v praksi, kot si želijo, bomo večjo pozornost namenili udeležbi strokovnjakov iz prakse v našem programu. Okrepili bomo dejavnost Alumni kluba.

Enopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Slovenski jezik in književnost

Študentke in študenti menijo, da je študijski program dobra osnova za pridobitev zaposlitve, za začetek dela in dobra oz. zelo dobra osnova za nadaljnjo kariero; študijski program je relativno dobra osnova za razvoj podjetniških sposobnosti, še posebej pa so izpostavili osnovo za osebni razvoj. Prav tako kot srednje dobro, zelo dobro ali odlično ocenjujejo ravni doseganja svojih kompetenc, povezanih s študijskim programom, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij pa je različna (in v veliki meri odvisna od številnih drugih dejavnikov).

Kot temeljni predlog za spremembe študijskega programa študentke in študenti izpostavljajo večji poudarek na praktičnem usposabljanju, tj. s povečanjem ur prakse in s povečanjem praktičnega dela za stroko (npr. več lektorskih vaj za sloveniste). Predlog smo v preteklem študijskem letu udeležili in ga bomo poskušali udeležiti v okviru pedagoških praktikumov tudi v prihodnje, zlasti z vključevanjem študentk in študentov v praktično delo z učenci in dijaki (npr. priprave za Cankarjevo tekmovanje, za maturo) ter z aktivnim sodelovanjem v študentski sekciji Slavističnega društva Maribor, kjer je aktivna lektorska sekcija.

Ocenjujemo, da so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni. Predavatelji so seznanjeni s priporočeno ocenjevalno lestvico, upoštevajo načine in deleže preverjanja in ocenjevanja, določene v učnih načrtih posameznih predmetov. Glede na glavne ugotovitve in na podlagi presoje ustreznosti načinov preverjanja in ocenjevanja znanja študentov sprememb ne načrtujemo.

Študentke in študenti so bili v okviru drugostopenjskega enopredmetnega pedagoškega študijskega programa aktivno vključeni v pripravo strokovnih in znanstvenih prispevkov. Študentke 2. letnika enopredmetnega študija so pod mentorstvom red. prof. dr. Dragice Haramija (koordinatorica Mojca Redjko) sodelovale pri pripravi Prvega prizora; projekt izvaja Slovensko narodno gledališče Maribor. Študentke in študenti so bili vključeni v organizacijo mednarodne znanstvene konference na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Slavistični znanstveni premisleki 2018* (Cankarjev list v cvetu bele krizanteme; mentorice: Jožica Čeh Steger, Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes). Študentke in študenti so bili vključeni v pripravo in organizacijo razstave o Ivanu Cankarju na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Hodil sem po široki cesti* (mentorice: Jožica Čeh Steger, Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes, Dragica Haramija, Blanka Bošnjak). Študentke in študenti so bili vključeni v organizacijo in pripravo tabora za nadarjene osnovnošolce OŠ Pesnica in gimnazijce Prve gimnazije Maribor (mentorice: Jožica Čeh Steger, Simona Pulko, Melita Zemljak Jontes).

Študenti so pod mentorskim vodstvom red. prof. dr. Jožice Čeh Steger, doc. dr. Simone Pulko, red. prof. dr. Dragice Haramija, izr. prof. dr. Blanke Bošnjak in izr. prof. dr. Melite Zemljak Jontes ter profesorice slovenistik OŠ Pesnica in Prve gimnazije Maribor sodelovale pri pripravi razstave o Ivanu Cankarju *Hodil sem po široki cesti*. Aktivno vključevanje študentov v raziskovalno delo in projektne aktivnosti Oddelka za slovanske jezike in književnosti Filozofske fakultete v Mariboru in Univerze v Mariboru se je izkazalo kot primer dobre prakse, ki ga je smiselno razvijati in načrtovati tudi v prihodnje.

Promocijske dejavnosti za promocijo študija slovenistike so zagotovo ena pomembnih aktivnosti, ki jih načrtno že izvajamo in jih bomo intenzivno izvajali tudi v prihodnje, z namenom zagotavljanja večjega vpisa študentk in študentov.

ENOPREDMETNI NEPEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Medkulturna germanistika

Ugotovitve. Samoevalvacija enopredmetnega nepedagoškega magistrskega programa *Medkulturna germanistika* je pokazala, da program večinoma presega povprečne vrednosti ocenjenih vidikov. Študenti so s konceptom študija, s kakovostjo vsebine, z izvedbo študijskega programa, s podpornimi storitvami in s stopnjo doseženih kompetenc zadovoljni (stopnja zadovoljstva s študijem: $\bar{x}= 4,0$). V nekaterih primerih opazimo, da ocenjene vrednosti ne presegajo povprečja, zato si bomo v prihodnje prizadevali za izboljšavo teh vidikov ocenjevanja.

Ukrepi. Spričo izvedbenega prekrivanja z dvopredmetnim programom Medkulturna germanistika so podobni tudi ukrepi. Uspešnejše študente in demonstratorje bomo spodbujali k objavi člankov pod mentorstvom oddelčnih visokošolskih učiteljev in sodelavcev, si prizadevali za širšo vsebinsko zastavljenost študija in večjo usmerjenost v poklic. Povečati bomo skušali delež skupinskih nalog, predlagamo pa tudi aktualizacijo vsebin in študijskih virov ob hkratnem povečevanju njihove zahtevnosti. Pri formalnih in neformalnih promocijah študijskega programa bomo nadaljevali zlasti s širjenem mreže relevantnih ustanov. Nosilce in izvajalce predmetov bomo spodbujali k večji udeležbi na izobraževanjih o uvajanju pedagoških in tehnoloških inovacij v študijski proces in znanstveno delo.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Prevajanje in tolmačenje

Samoevalvacija za študijsko leto 2017/18 je druga samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa in ocen dijakov izpostavlja nekatere ovire in predlaga priporočila o izboljšavi. Poročilo podrobno analizira anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2017/18, kazalnike kakovosti študija in številne druge dejavnike. V poročilu smo se tako osredinili na glavne ugotovitve na podlagi rezultatov ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija, jih primerjali z lanskimi rezultati in na podlagi tega oblikovali priporočila, vendar bi si oddelek želel več opisnih komentarjev pri ocenah, ki jih študenti podajo v zvezi s študijem. Oddelek si bo prizadeval, da elementom, ki so bili nižje ocenjeni, nameni več pozornosti. V ta namen je oblikoval predloge ukrepov, ki bi pripomogli h kakovostnejši izvedbi študija in bi na dolgi rok dvignili splošno oceno zadovoljstva s študijem. Na podlagi analize vpisa v študijski program, prehodnosti v višji letnik in trajanja študija si bo Oddelek prizadeval za boljše prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija. V poročilu je Oddelek kot oviro za dvig kakovosti študija izpostavil zlasti pomanjkanje financiranja raziskovalnega dela zaposlenih, ki bi s pogostejšimi udeležbami na konferencah v tujini lahko prenesli znanje in dobre prakse na študente ter podal nekaj predlogov, s katerimi si bo prizadeval za izboljšanje kakovosti študijskega programa.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Psihologija

V analizi pedagoške izvedbe našega drugostopenjskega študijskega programa Psihologija v lanskem študijskem letu (2017/18) na Oddelku za psihologijo ne opazimo posebnosti. V splošnem gre za izrazito zaželen študij, ki ga odlikujejo motiviranimi študenti. Že pred razširjeno analizo in samoevalvacijo oddelka, ki je potekala v oktobru 2018, in tudi na podlagi izpostavljenih slabosti v Poročilu o podaljšanju akreditacije študijskega programa prve stopnje Psihologija, ki ga je na Univerza v Mariboru prejela od

NAKVISA 13. maja 2015, smo za vse študijske programe oddelka definirali določene cilje in operacionalizirali akcijske načrte in ukrepe za doseganja le-teh v prihajajočih letih, samoevalvacija pa je omenjeno nadgradila. Med cilji lahko izpostavimo sledeče: **stabilnost delovanja oddelka, umestitev in prepoznavnost psihologije na univerzi in širše, širitev raziskovalne in projektne dejavnosti** Pri doseganju omenjenih ciljev sledimo naslednjim akcijskim načrtom in iz njih izhajajočim ukrepom: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture na oddelku, kar konkretno vsebuje ustrezno sistematizacijo zaposlenih in postopno večanje števila zaposlenih na oddelku ter izboljšanje pogojev dela za zunanje sodelavce; prenova spletne strani, uvajanje oddelčnih strokovnih srečanj, promoviranje Centra za raziskovalno in strokovno psihološko dejavnost (CePSI), ki deluje v okviru oddelka; prijavljanje in širitev sodelovanja na raziskovalnih projektih in vključevanje študentov v raziskovalno in projektno dejavnost. Pri vseh omenjenih akcijskih načrtih in izhajajočih predvidenih ukrepih smo v preteklem letu dosegli pomembne premike in napredek. **Med konkretnimi ukrepi v letošnjem letu za drugo stopnjo psihologije izpostavljamo sledeče: do naslednjega študijskega leta (2019/20) pripraviti osnutek oddelčnega pravilnika glede zaključnih del na študiju; urejanje praktičnega usposabljanja in prakse v določenih organizacijah, ki so za našo stroko še kako zanimive v smislu sodelovanja (med prvimi vsekakor Univerzitetni klinični center Maribor); zagotovitev ustreznih sredstev za nadgraditev programske opreme in tečaj usposabljanja v nevropsihološkem laboratoriju Oddelka za psihologijo; skladno s prepoznano problematiko duševnega zdravja med študenti in zaposlenimi aktiviranje pobude za vzpostavitev psihološke svetovalnice Univerzi v Mariboru, v kateri bi v prihodnosti deloval usposobljen strokovnjak s področja klinične psihologije; nadaljnje vodenje postopkov z resornim ministrstvom (MIZŠ) za dokončno ureditev priznavanja pedagoško-andragoških kompetenc magistratom druge stopnje psihologije.**

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Sociologija

Prednosti: Program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotneemu, aktivnemu in poglobljenemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih družbenih problemov. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »soft skills«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepoznava kot najbolj pomembne. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega program je tudi v tem, da je kljub temu, da je formalno enopredmetni študij, v jedru interdisciplinarno zasnovan, kar kot pozitivno značilnost in dimenzijo študija prepoznavajo tudi študenti. Ti so z nadpovprečno oceno ocenili naslednje elemente študija: projektno in problemsko zasnovano učenje; ustne predstavitve študentov; predavanja; spoznavanje teorij in paradigem; pisne naloge; sprotno preverjanje znanja; to, koliko je bil študij dobra osnova za njihov osebni razvoj, to, koliko je bil študij dobra osnova za pridobitev zaposlitve; ter to, koliko je bil študij dobra osnova za nadaljnjo kariero.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (možnost svobodnega oblikovanja predmetnika; praktično usposabljanje v strokovnem okolju; spoznavanje dejstev in praktična znanja; program ni bil široko zastavljen). Izpostavljen je bil tudi problem premajhnega vključevanja študentov v raziskovalno delo ter problem premajhne aktualnosti vsebin. Izpostavljeni so bili tudi nekateri problemi, povezani z izvedbo študija: ponavljanje vsebin pri določenih predmetih; ter predvsem izvedba izbirnosti. Slabi so tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb.

Priložnosti: Na osnovi izvedene samoevalvacije je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: povečati aktualnost vsebin; poglobiti strokovno znanje, ki ga študenti pridobivajo skozi študij; povečati obseg raziskovalnega dela

študentov; reorganizirati izbirnost v okviru študija. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: nadaljevanje in dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja.

Grožnje: Nadaljevanje upada vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti (prim.: »novi« zaposleni (s sredstvi iz projekti), ki sedaj aktivno pripevajo k višji kvaliteti programa - eden izmed »začasnih« članov oddelka je v študentski anketi za leto 2017/2018 prejel najvišjo oceno med vsemi člani Oddelka za sociologijo – so zaposleni za določen/nepolni čas, mnogi so še vedno razporejeni na neustrezna delovna mesta), neupoštevanje in nerealizacija pobud in predlogov študentov za izboljšanje študija. Grožnje predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Drugače je s praktično usposobljenostjo za zgodovinsko delo.

Zato bomo nadaljevali prizadevanja za vključevanja večjega deleža praktičnih vsebin, seveda na način, ki študentk in študentov ne bi pretirano dodatno finančno obremenil. Enako velja za odmerjanje večje vloge študijskim ekskurzijam, ki jih bomo smiselno vključili v učne načrte predmetov.

V prihodnje bomo še okrepili promocijske dejavnosti na gimnazijah, da bi zagotovili še močnejši dotok študentk in študentov od tam na prvostopenjska študijska programa Zgodovina.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo. Kar zadeva učne enote, pri katerih je uspešnost študentk in študentov slabša, ne gre toliko za razliko med individualnimi slogi predavateljic in predavateljev, temveč za kompleksnost vsebin, predvsem ko gre za zahtevna poglavja iz zgodovine 20. in 21. stoletja, ki zahtevajo obvladovanje kompleksnega in širokega prostorskega okvirja in zapletenih povezav, ki so v starejših obdobjih kljub večji časovni oddaljenosti pogosta manj zahtevne.

DVOPREDMETNI PEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Filozofija

Kot vodilo pri samoevalvaciji dvopredmetnega pedagoškega programa Filozofija nam je služilo dvoje: najprej statistični podatki in ankete Filozofske fakultete ter Univerze v Mariboru in potem naše interne redne ankete, na katere študenti odgovorijo ob koncu študijskega leta. Vprašanja internih anket se nanašajo na specifičnosti našega oddelka. Tako kot v prejšnjem letu tudi letos lahko ugotovimo, da uradni podatki UM in FF ne odstopajo od naših pričakovanj, saj se večina ocen giblje v območju

povprečnosti in nadpovprečnosti. Na podlagi tega lahko znova ugotovimo, da rezultati potrjujejo načelno zasnovo študijskega programa. Le-ta je zastavljen tako, da diplomantu omogoča pridobiti tiste vrste znanj in usposobljenosti, ki prispevajo k fleksibilnosti za različna področja.

Ker je iz ankete razvidno, da študentje vidijo probleme na področju prakse, nas je zanimalo, do kakšne mere so ukrepi na podlagi lanske evalvacije že vidni. Ker smo omogočili gimnazijskemu profesorju delo z našimi študenti in sodelovanje s predmetnim didaktikom tako, da smo ga habilitirali kot strokovnega sodelavca, so nas zanimali rezultati. Ker je bil lanski ukrep, da skupaj s študenti preverimo novo stanje in ugotovimo, ali imajo še kakšne dodatne predloge za izboljšavo, smo to tudi izvedli. Več povezovanja in sodelovanja s šolamo je omogočilo študentom več hospitacij, analiz in diskusij, vendar pa bi študentje želeli več svoje lastne prakse poučevanja, kar pa je omejeno z obstoječim formalnim okvirom ter možnostjo šole. Ker smo uspešno habilitirali strokovnega sodelavca za srednjo šolo, je naslednji korak habilitacija strokovnega sodelavca tudi na osnovni šoli. Zato predlagamo dva sklepa:

a) da predmetni didaktik stopi v stik s strokovnim sodelavcem in skupaj z njim najde možnosti za več vključevanja študentov v prakso poučevanja in

b) da proces, ki poteka na srednješolski ravni, prenesemo tudi na osnovnošolsko raven.

Tako kot pri prejšnji evalvaciji, lahko tudi tokrat ugotovimo naslednje. Rezultati vsakoletne interne oddelčne ankete za študente filozofije nas spodbujajo, da skupaj z njimi iščemo čim več možnih načinov, kako spodbuditi in ustvariti pogoje za učinkovitejši učni proces. Sami študenti so nam bili s svojimi predlogi pri tem v dragoceno pomoč. Učitelji, člani Oddelka za filozofijo, smo ponudili svojo pomoč v različnih oblikah, za katere se je izkazalo, da bi jih študenti potrebovali. To vključuje tudi individualno pomoč posameznim študentom, individualne konzultacije in sodelovanje v drugih možnih oblikah dela. Pri tem aktivno sodelujejo tudi študenti demonstratorji.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Geografija

V okviru spremljave predlaganih ukrepov za spremljavo izvedbe Dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa druge stopnje Geografija na FF v študijskem letu 2017/18 je bilo izvedenih več aktivnosti. Sestanek članov oddelka (december 2017), analiza vpisa študentov ter načrt promocije študija v prihajajočih mesecih. Posamična individualna srečanja in razgovori skrbnika št. programa z zunanjimi deležniki (učitelji mentorji študentov, svetovalci za geografijo ZRSŠ, visokošolskimi učitelji – predmetnimi didaktiki za geografijo drugih geografskih oddelkov) so bila od aprila do junij 2018. Sestanek članov oddelka (maj 2018): evidentiranje potencialnih sprememb v študijskem programu in oblikovanje vloge za spremembo študijskega programa: sprememba pogojev za vpis v študijski program kot posledica zahtev za prilagoditev opisom kriterijev KLASIUS- P-16.

Pregled izvedbe načrtovanih aktivnosti iz predhodnega samoevalvacijskega poročila in načrtovane aktivnosti v prihodnje pokaže, da je bila, od petih načrtovanih aktivnosti, uspešno realizirana ena (Alumni – Geografija), pri ostalih štirih ni zaznati večjega napredka in še vedno ostajajo stalna naloga tako Oddelka za geografijo kot Filozofske fakultete. Za v prihodnje načrtujemo dodatno aktivnost vezano na promocijo študija geografije in dviga števila vpisanih študentov, saj je zaznati je upad števila vpisanih v prvi letnik v primerjavi s študijskim letom 2016/17. Priložnost za povečanje vpisa vidimo v navajanju študentov 1. stopnje, da študij zaključijo takoj (brez uporabe absolventskega statusa) in v pritegnitvi študentov z drugih študijskih smeri, ki bi po 1. stopnji nadaljevali študij na našem študijskem programu. Da bi študijski program naredili še bolj privlačen, bi morali izboljšati tudi materialne pogoje (predvsem boljše opremo in pogoje za raziskovanje), kar pa je v trenutnih finančnih zmožnostih fakultete zelo težko.

Prehodnost študentov med letniki ostaja enaka kot predhodno opazovanem študijskem obdobju. Enako velja, da ni zaznati statističnih razlik v uspešnosti zaključka študija in trajanju študija. Je pa zaznana nižja ocena zadovoljstva študentov med študijskima letoma 2016/17 (4,8) in letom 2017/18 (3,6). Delež tujih državljanov vpisanih na študijski program ostaja enak kot v predhodnem študijskem obdobju (1 tuj študent). Skupna poprečna ocena članov oddelka za geografijo kot izvajalcev študijskih predmetov je 1,29 (od 1,62 do 0,62), kar je nekoliko nižje kot je skupna poprečna ocena za Filozofske

fakulteto, ki je 1,31. Vsi nosilci in izvajalci študijskih predmetov izkazujejo svoje reference, ki so tudi navedene v okviru študijskega programa, kot je bilo ugotovljeno na nivoju reakreditacije študijskega programa v letu 2017 (Poročilo – NAKVIS, maj 2017). Pri nobenem študijskem predmetu po izvedbenem predmetniku ni bilo na podlagi analize rezultatov ankete o obremenitvi študentov po učnih enotah v preteklem letu zabeleženo dvoletno odstopanje, zato smo mnenja, da je to lahko tudi trenutni odraz mnenj študentov in, da bo v prihodnjem letu potrebna pozornost ali se tokratna zabeležena mnenja ponavljajo. V študijskem letu 2017/2018 ni bilo, enako kot v predhodnem študijskem letu, evidentiranih neuspešnih četrth (ali nadaljnjih) pristopov k izpitom. Sedem študentov je odgovorilo na vprašanje o zadovoljstvu s študijem, ki je bilo ovrednoteno s srednjo vrednostjo 3,13. Odgovori o zadovoljstvu z delom različnih skupin delavcev fakultete in opremljenostjo le te so nihali med srednjo oceno 2,0 in 4,5. So se pa kazale razlike v odgovorih anketiranih glede na njihovo dvopredmetno povezavo. Pri oceni doseganje kompetenc so anketirani izkazovali zelo veliko mero enotnosti in so vsa področja kompetenc ovrednotili tako, da je bila srednja vrednot njihovih odgovorov v intervalu od 3,5 do 4,0. Štirje sodelujoči v anketi so se udeleževali različnih oblik obštudijskih dejavnosti, dva sta se udeležila študijske izmenjave oz. prakse v tujini. Prav tako sta dva v času visokošolskega študija opravljala v vprašalniku navedene funkcije študentskega predstavnika v različnih organih ali komisijah FF oz. UM. S srednjo vrednostjo ocene 3,13 so se anketirani izrazili o količini dela, ki so ga vložili v opravljanje izpitov. S srednjo vrednostjo 3,63 pa so izrazili svoje mnenje o lastnih prizadevanjih za doseganje najvišje ocene. Svojo prisotnost pri kontaktnih pedagoških urah so izrazili s sr. vrednostjo ocene 4,38. Pet anketiranih je odgovorilo, da je povprečno porabilo od 21,67 do 22,50 ur tedensko za vse študijske dejavnosti.

Zaenkrat nismo zaznali pomanjkljivosti v študijem programu, zaradi katerih bi ga bilo potrebno koreniteje spremeniti. Večja težava so sistemske pomanjkljivosti (zlasti financiranje), na katere izvajalci nimamo vpliva. Ugotovljeni predlogi sprememb se nanašajo na izvedbene pogoje le-tega z vidika dviga kakovosti so enaki kot v predhodnih pregledih ukrepov in so: povečanje števila kontaktnih ur pri določenih študijskih predmetih, zmanjšati pedagoško obremenjenost nosilcev oz. izvajalcev študijskega programa, posodobitev IKT opremljenosti predavalnic ter sistemska ureditev položaja zunanjih deležnikov (učiteljev mentorjev na pedagoški praksi).

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Madžarski jezik s književnostjo

Dvopredmetni študijski program prve stopnje Madžarski jezik s književnostjo je edini prvostopenjski študij madžarščine v Sloveniji, zato ima **specifiko in posebno poslanstvo**, študentom z madžarskim maternim jezikom namreč omogoča študijsko okolje, ki je skladno z njihovimi jezikovnimi pričakovanji, po drugi strani pa je ustvarjeno stimulacijsko okolje tudi za študente, ki imajo drugi materni jezik. Poleg tega si izvajalci študijskega programa prizadevamo za vključitev študentov/bodočih učiteljev dvojezičnih šol neposredno v študijski proces hungaristike na FF UM, zato v okviru akreditiranega programa ponujamo izbirne predmete in lektorske vaje na različnih zahtevnostnih stopnjah tudi študentom drugih fakultet, predvsem Pedagoške fakultete UM, ki prihajajo z dvojezičnega področja in bi se radi tudi zaposlili šolah v dvojezičnem poukom. Pogoji za vpis so skladni z zakonodajo, vpisna mesta pa so sorazmerna glede na položaj in status madžarskega jezika v Prekmurju (regionalni uradni jezik) in z načeli nadstandardne manjšinske politike v Sloveniji.

Dvopredmetni študijski program *Madžarski jezik s književnostjo* omogoča diplomantom pridobitev specifičnih strokovnih kompetenc na področju madžarskega jezika in literature ter kulture madžarskega govornega prostora in izbranih splošnih kompetenc ter jim omogoča nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje *Madžarski jezik s književnostjo*.

Predlog: Da bi izboljšali kakovost izobraževanja v programu in pridobili večje število vpisanih študentov, načrtujemo in že delamo na spremembi študijskega programa hungaristike znotraj že obstoječega programa. Zelo nujno in potrebno se nam zdi, da se v visokošolsko izobraževanje v RS vključi tudi program hungaristike, ki bi bil edini prvostopenjski študij madžarščine kot tujega jezika v Sloveniji. Namenjen za vse bodoče študente, ki bi se madžarščino učili kot tuji jezik. Tak program

hungaristike je prisoten v skoraj vseh evropskih visokošolskih ustanovah/fakultetah. Zato načrtujemo spremembe znotraj programa, kjer bi imeli dva izhoda.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Nemščina kot tuji jezik

Ugotovitve: Samoevalvacija dvopredmetnega pedagoškega magistrskega programa Nemščina kot tuji jezik je pokazala, da je študijski program dobro zasnovan, da smo z vrsto sprememb v preteklih letih zvišali njegovo kakovost. Rezultati kažejo, da je dobra osnova za pridobitev zaposlitve in tudi za nadaljevanje študija na višjih stopnjah oz. za izgradnjo poklicne kariere. Pridobljene kompetence študentov so nadpovprečno ocenjene, jasno je izražen interes za ponovno izbiro istega študija, študenti želijo le več pedagoške prakse. Prav tako je zelo dobro ovrednoteno delo učiteljev, program tudi sicer pri večini točk dosega dobre ali nadpovprečne ocene.

Ukrepi: Ne glede na pozitivne ugotovitve se bomo še naprej zavzemali za čim večjo kakovost izvajanja programa: nosilci in izvajalci predmetov se bomo udeleževali izobraževanj o uvajanju pedagoških in tehnoloških inovacij v študijski proces in znanstveno delo, pri nekaterih predmetih bomo aktualizirali učne načrte in študijske vire, spodbujali bomo intenzivnejše vključevanje študentov v raziskovalne, projektne, pedagoške in demonstratorske dejavnosti, študente bomo vzpodbujali k pripravi magistrskih nalog v povezavi z okoljem, izpostavljali in poudarjali bomo možnosti in koristi izmenjave v okviru programa *Erasmus*, ki je za študij tujih jezikov še posebej pomembna. V tej zvezi bomo širili mreže partnerskih ustanov ter poskrbeli za formalne in neformalne promocije študijskega programa. Pomembna naloga bo zavzemanje za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju, saj ustrezen status odločilno vpliva na zanimanje za pedagoški študij nemščine.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika

Prehodnost na programu je visoka. Glede na podatke bi lahko bila uspešnost zaključka študija boljša, vendar ne velja prezreti, da je le-ta odvisna tudi od druge izbrane študijske smeri. Študenti se v času študija povezujejo z delovnim okoljem na različne načine, najtesneje pri opravljanju pedagoške prakse. Na programu se lahko pohvalimo z visokim deležem tujih državljanov, manj spodbudni so podatki o izmenjavi naših študentov v tujini. Za uspešno izvedbo študijskega programa vključujemo zunanje sodelavce.

Relevantne podatke o programu je dala Anketa o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija. Na osnovi rezultatov ankete kot pozitivno izpostavljamo, da so si študenti prizadevali za najvišje ocene, kar kaže na visoko motiviranost študentov za študij. Študenti so na predavanja, vaje in seminarje prihajali pripravljeni, v študij pa so vložili več dela, kot se je od njih zahtevalo, da so opravili izpit. Spodbudno je, da so študenti ocenili program kot dobro osnovo za osebni razvoj in za začetek dela. Program vidijo kot usmerjen v poklic. Študenti so s študijem zadovoljni in slabi dve tretjini študentov bi študij ponovno izbralo. Pri večini kriterijev je zaznati pozitiven trend dviga ocen glede na prejšnje študijsko leto.

Manj spodbudno je, da študenti ocenjujejo program kot slabo osnovo za razvoj podjetniških sposobnosti, vendar to tudi ni cilj programa. Študenti nižje vrednotijo akademski ugled študija ter ocenjujejo program kot nezahteven. Manj so zadovoljni tudi s sodelovanjem v raziskovalnih projektih. Težko je oceniti, kaj je idealno stanje, saj cilj verjetno ni, da morajo vsi študenti sodelovati v projektih, temveč samo najbolj motivirani. Kljub temu bomo v prihodnosti temu vprašanju namenili več pozornosti. Študenti so manj zadovoljni tudi z obsegom praktičnega usposabljanja. Ker študentom zaradi organizacijskih ovir ni mogoče zagotoviti toliko prisotnosti v praksi, kot si želijo, bomo, tako kot do sedaj, pozornost namenili udeležbi strokovnjakov iz prakse v našem programu. Okrepiti nameravamo tudi dejavnost Alumni kluba.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Poučevanje angleščine

Dvopredmetni pedagoški študij Poučevanje angleščine je sodobno zasnovan študijski program, ki se ob podpori elektronske učilnice izvaja na magistrski stopnji na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko. Pri oblikovanju poročila smo upoštevali mnenja visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter povratne informacije študentov in tujih strokovnjakov. Vključili smo tudi rezultate ankete o zadovoljstvu s študijem. V procesu samoevalvacije na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko ugotavljamo, da lahko rezultate na podlagi ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja 11 študentov s 5 različnih dvopredmetnih vezav, izvedene ob zaključku študija v preteklem študijskem letu sicer upoštevamo, a z rahlim zadržkom, saj namreč iz anket ni jasno razvidno, za kateri predmet iz dvopredmetne vezave so študenti odgovarjali pri posameznih vprašanih in na kateri program iz vezave se ocene nanašajo.

V študijskem letu 2017/18 je bilo v program vpisanih 60 (15v prvi letnik+18 v drugi letnik+21absolventov+6 s podaljšanim statusom) študentov, prehodnost med letnikoma je bila primerna, v rednem roku pa je diplomiralo malo več kot v preteklem letu, a še vedno le 13,79% študentov; predvidevamo, da zaradi tega, ker se jih veliko že v času študija priložnostno zaposluje. Povprečna ocena izpitov na rednem študiju ne zaostaja bistveno za povprečjem celotnega zavoda FF. Razlog za nižje povprečje je morda tudi ta, da večina ocenjevalcev uporablja nekoliko višje kriterije od priporočenih (60% za pozitivno oceno), ker menimo, da gre za stopnjo študija, kjer lahko od študentov zahtevamo več kot le minimum. Študenti so zadovoljstvo s študijem in s pridobljenimi kompetencami ocenili z visoko oceno. Ugotavljamo sicer, da si moramo še bolj intenzivno prizadevati za povečanje interesa za študij, da bomo lahko izbrali najbolj sposobne kandidate, študente spodbujati k aktivni vlogi v učnem procesu in jih vključevati v raziskovalno in projektno delo. V letošnjem letu ugotavljamo porast vključenosti v študentske projekte in z zadovoljstvom sporočamo, da je naša študentka Urša Marinšek prva dobitnica Perlachove nagrade s področja humanistike. Da bi izboljšali kakovost izobraževanja, bi potrebovali več sredstev za raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje (za aktivno udeležbo na mednarodnih simpozijih), materialne stroške, nabavo strokovne literature in dostop do baz in korpusov, tehnične opreme(tudi specifične za jezikoslovne eksperimente) ter njeno sprotno vzdrževanje; ter spremembo študentskih anket na fakultetni ravni (odprava anonimnosti), ker jih študenti rešujejo na hitro, brez razmisleka in niso realni pokazatelji dejanskega stanja.

Primerjava podatkov z UM kaže na kadrovsko podhranjenost Oddelka (ki je med tistimi z najvišjim številom študentov), za katero pa upamo, da se bo s finančno stabilizacijo FF v naslednjih nekaj letih tudi popravila. Ob tem velja upoštevati tudi dejstvo, da imamo višji delež tujih študentov, kar pomeni dodatno delovno obremenitev, predvsem zaradi dejstva, da jih ima veliko težave z jezikom in sporazumevanjem ter posledično potrebujejo dodatno pomoč učiteljev. V smislu nadaljnjega razvoja oddelka je razmišljamo o njegovi kadrovske krepitvi. Potrudili se bomo, da bomo program obogatili s predavanji gostujočih profesorjev.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Slovenski jezik in književnost

Polovica študentk in študentov je mnenja, da je študijski program dobra osnova za pridobitev zaposlitve, četrtnina, da je dobra osnova za pridobitev zaposlitve, dobra osnova za začetek dela, tri četrtine jih meni, da je dobra oz. zelo dobra osnova za nadaljnjo kariero; študijski program je dobra osnova za razvoj podjetniških sposobnosti, tudi osnova za osebni razvoj. Skoraj 40 % študentov in študentk bi ponovno izbralo isti študijski program iste ustanove. Študijski program se jim sicer zdi zahteven, a široko zastavljen, zelo dobro usmerjen v poklic, z visokim akademskim ugledom, relativno svobodno so lahko oblikovali svoj predmetnik; najpomembneje pa je, da je študijski program izpolnil njihova pričakovanja.

Študenti in študentke kot srednje dobro, zelo dobro ali odlično ocenjujejo ravni doseganja svojih kompetenc, povezanih s študijskim programom, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij pa je različna (in v veliki meri odvisna od številnih drugih dejavnikov). Kot temeljni predlog za spremembe študijskega programa študentke in študenti izpostavljajo še večji poudarek na praktičnem usposabljanju. Na Oddelku si bomo prizadevali čim bolj prisluhniti realnim željam študentov.

Ocenjujemo, da so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni. Predavatelji in predavateljice so seznanjeni s priporočeno ocenjevalno lestvico, upoštevajo načine ter deleže preverjanja in ocenjevanja znanja, določene v učnih načrtih posameznih predmetov. Glede na glavne ugotovitve in na podlagi presoje ustreznosti načinov preverjanja in ocenjevanja znanja študentov sprememb ne načrtujemo.

Študentke in študenti so bili v okviru drugostopenjskega dvopredmetnega pedagoškega študijskega programa aktivno vključeni v organizacijo mednarodne znanstvene konference na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Slavistični znanstveni premisleki 2018 (Cankarjev list v cvetu bele krizanteme)*, v organizacijo razstave o Ivanu Cankarju na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Hodil sem po široki cesti* ter v organizacijo in pripravo tabora za nadarjene osnovnošolce OŠ Pesnica ter gimnazije Prve gimnazije Maribor.

Aktivno vključevanje študentov v raziskovalno delo in projektne aktivnosti Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofske fakultete v Mariboru in Univerze v Mariboru se je izkazalo kot primer dobre prakse, ki ga je smiselno razvijati in načrtovati tudi v prihodnje.

Promocijske dejavnosti za promocijo študija slovenistike so zagotovo ena pomembnih aktivnosti, ki jih načrtno že izvajamo in jih bomo intenzivno izvajali tudi v prihodnje, z namenom zagotavljanja večjega vpisa študentk in študentov.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Sociologija

Prednosti: Program je jasno poklicno profiliran; je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); študenti so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotnemu, aktivnemu in poglobljenemu delu; ponuja tako znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne družbene realnosti kot tudi znanja, ki so ključna za pedagoško delo bodočih profesorjev sociologije. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »soft skills«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepozna kot najbolj pomembne. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega program je tudi v tem, da je kot dvopredmetni študij interdisciplinarno zasnovan, kar kot pozitivno značilnost in dimenzijo študija prepoznavajo tudi študenti. Ti so z nadpovprečno oceno ocenili naslednje elemente študija: skupinske naloge; ustne predstavitve študentov; možnost svobodnega oblikovanja predmetnika; predavanja; spoznavanje teorij in paradigem; pisne naloge; to, da je bil program široko zastavljen; to, koliko je bil študij dobra osnova za njihov osebni razvoj; to, koliko je bil študij dobra osnova za pridobitev zaposlitve; to, koliko je bil študij dobra osnova za nadaljnjo kariero.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (projektno in problemsko zasnovano učenje; praktično usposabljanje v strokovnem okolju; sprotno preverjanje znanja). Izpostavljen je bil tudi problem premajhnega vključevanja študentov v raziskovalno delo ter potreba po povečanju prakse. Izpostavljeni so bili tudi nekateri problemi, povezani z izvedbo študija: ponavljanje vsebin pri določenih predmetih; ter predvsem izvedba izbirnosti. Slabi so tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb.

Priložnosti: Na osnovi izvedene samoevalvacije je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: povečati obseg prakse; poglobiti strokovno znanje, ki ga študenti pridobivajo skozi študij; povečati obseg raziskovalnega dela študentov; reorganizirati izbirnost v okviru študija. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: nadaljevanje in

dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja.

Grožnje: Upadanje vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti, neupoštevanje mnenj in pobud študentov za izboljšanje študija. Grožnje predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Skoraj pa ni visokih ocen glede možnosti, ki bi jih študijski program omogočal za poklicno ali karierno prihodnost, kar je v tesni zvezi s trenutnim stanjem na trgu dela.

Zato bomo intenzivno razmišljali o možnosti vključevanja večjega deleža praktičnih vsebin, seveda na način, ki študentk in študentov ne bi pretirano dodatno finančno obremenil. Enako velja za odmerjanje večje vloge študijskim ekskurzijam, ki jih bomo skušali smiselno vključiti v učne načrte predmetov. Prve korake na tem področju smo že naredili v obravnavanem študijskem letu.

V prihodnje bomo nadaljevali promocijske dejavnosti na gimnazijah, da bi zagotovili še močnejši dotok študentk in študentov od tam na prvostopenjska študijska programa Oddelka za zgodovino.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo. Kar zadeva učne enote, pri katerih je uspešnost študentk in študentov slabša, ne gre toliko za razliko med individualnimi slogi predavateljic in predavateljev, temveč za kompleksnost vsebin, predvsem ko gre za zahtevna poglavja iz zgodovine 20. in 21. stoletja, ki zahtevajo obvladovanje kompleksnega in širokega prostorskega okvirja in zapletenih povezav, ki so v starejših obdobjih kljub večji časovni oddaljenosti pogosta manj zahtevne.

DVOPREDMETNI NEPEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Anglistika

Pri oblikovanju poročila smo upoštevali mnenja visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter povratne informacije študentov in tujih strokovnjakov, nekatere ukrepe (zmanjšanje števila ur) pa smo morali sprejeti po navodilih vodstva FF o uravnoveženju ur v študijskih programih. V študijskem letu 2017/18 so bili na Anglistiki vpisani štirje študenti, prehodnost med letniki in zaključek študija sta bila dobra, zadovoljstvo s študijem ocenjeno z visoko oceno (4,5), prav tako so bili študentje v glavnem zadovoljni s pridobljenimi kompetencami (to velja predvsem za splošne in jezikovne kompetence, nekoliko manj se čutijo pripravljeni le za vstop na trg dela). Ob tem ko torej natančnejša analiza odgovorov iz ankete o zadovoljstvu razkriva tudi nekatera problematična področja, ki jim moramo v prihodnje posvetiti še več pozornosti (npr. povezanost teorije in prakse), je treba rezultate ankete vendarle jemati z rahlim zadržkom, saj ni vedno jasno, na kateri del programa iz dvopredmetne vezave se nanašajo, zaradi

subjektivnosti in nekonsistentnosti (npr. diametralno nasprotni odgovori o količini dela, potrebnega za opravljen izpit oz. o obremenjenosti) pa niso vedno najbolj zanesljiv pokazatelj dejanskega stanja. Ugotavljamo, da si moramo še naprej intenzivno prizadevati za povečanje interesa za študij, študente spodbujati k aktivni vlogi v učnem procesu, jih vključevati v raziskovalno delo ter iskati možnosti povezave študija z delovnim okoljem. Da bi izboljšali kakovost izobraževanja, predlagamo naslednje ukrepe: spremembo SV v SE pri nekaterih predmetih (bolj poglobljeno, individualno delo z elementi raziskovanja); zmanjšanje števila pristopov k opravljanju istega izpita (bolj odgovoren odnos do študija, višja motivacija, krajši čas dokončanja študija, odprava nepotrebne dela visokošolskih učieljev in referata za študentske zadeve, prihranek pri materialnih stroških); boljše in več tehnične opreme (tudi specifične za jezikoslovne eksperimente; dostop do baz in korpusov) ter njeno sprotno vzdrževanje; spremembo študentskih anket na fakultetni ravni (odprava anonimnosti); razbremenitev pedagoških delavcev birokratskih opravil, da bi se lahko bolj posvetili poučevanju in raziskovanju. V smislu nadaljnega razvoja oddelka je treba razmišljati tudi o njegovi kadrovske krepitvi.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Filozofija

Na študijske programe v izvedbi Oddelka za filozofijo je bilo v letu 2017/2018 skupaj vpisanih 53 študentk in študentov, 39 na prvi in štirinajst na drugi stopnji, od tega samo na študijskem programu nepedagoške filozofije štirje (eden v prvem letniku, nobeden v drugem ob treh absolventih). Potem ko se v študijskem letu 2016/2017 v drugostopenjski študijski program nepedagoške filozofije ni vpisal niti en študent ali študentka, je v lanskem študijskem letu zanimanje zanj pokazal/a en/a študent/ka. Situacija se je, skratka, vendarle nekoliko izboljšala. Še trdnejše razloge za optimizem nam dajejo podatki o vpisu v letošnjem študijskem letu, ti namreč kažejo, da nam je po bolj sušnih letih prvič uspelo zapolniti vseh pet razpisanih študijskih mest (poleg štirih na pedagoški smeri). Odstopanja so torej med leti občutna, v tem trenutku pa je na pamet, brez opravljenih empiričnih raziskav, nemogoče reči, ali gre za splet naključij ali pa se v njih počasi izrisujejo obrisi dolgoročnejših trendov. V vsakem primeru je treba v nadaljevati z delom na popularizaciji filozofije in izboljševanju njene javne podobe, pa tudi na krepitvi javne prezenca, odmevnosti in ugleda mariborskega filozofskega oddelka. Ankete o študentskem zadovoljstvu na srečo kažejo visoko stopnjo motiviranosti za študij in zadovoljstva z njim. Tudi vrednosti v ostalih kategorijah so skoraj brez izjeme nadpovprečne. Izvedba pouka poteka brez posebnosti in je ustrezno kadrovske pokrita. Nekaj težav povzročata prekrivanje urnikov na povezanih študijskih programih in kronična prostorska stiska. Zato pa razmeroma nizko število študentov omogoča bolj osebni stik, boljše komunikacijo in intenzivnejšo izmenjavo idej med študent(kam)i in učitelji. Sistem tutorstva je dobro utečen. Tutorje in druge študent(k)e urimo v raziskovalnih aktivnostih, jim pomagamo pri objavah prispevkov v znanstveni reviji Analiza in drugod, ti pa bolj ali manj samostojno organizirajo mednarodni študentski filozofski simpozij in aktivno sodelujejo pri aktivnostih in javnih dogodkih v organizaciji Društva za razvoj humanistike. Med neizkoriščenimi možnostmi velja izpostaviti okrepljena prizadevanja za dvig zanimanja za študij filozofije na Filozofski fakulteti v Mariboru in posledično izboljšanje vpisne statistike na prvi stopnji študija, od katere je odvisno, iz kako velikega bazena bomo lahko zajemali kandidat(k)e za drugostopenjski študij.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Geografija

Samoevalvacija dvopredmetnega nepedagoškega magistrskega študijskega programa druge stopnje Geografija se nanaša na študijsko leto 2017/2018. Zaradi kakovostnejšega ohranjanja stikov z magistranti študijskega programa smo ustanovili Alumni klub. Kot dodatna potreba se kaže povečanje števila sistemiziranih asistentov, ki pa v sedanjih finančnih okvirih ni realen ukrep. Kot ukrep za izboljšanje kakovosti študija smo tudi razširili nabor institucij, na katerih študenti opravljajo študijsko prakso. Kaže se tudi potreba po povečanju ur predavanj, seminarjev, seminarjskih vaj in terenskega dela, kar pa v sedanjih finančnih okvirih ni izvedljivo. Kaže se tudi velika potreba po nabavi specifične programske opreme (GIS) in raziskovalne opreme, kar pa je v sedanjih finančnih okvirih neizvedljivo.

Med predhodno izkazanimi slabosti, ki še vedno niso odpravljene, je bila tudi navedena slaba opremljenost predavalnic, tako z vidika njihove funkcionalnosti (pohištvo) kot nujnosti posodobitve obstoječe IKT opreme.

Profesorji, ki predavajo na študijskem programu so bili ocenjeni s povprečno oceno 1,42, kar je nekoliko več od povprečja za Filozofsko fakulteto. Anketo je opravilo pet študentov. Od teh so se trije vključevali v obštudijske dejavnosti. Štirje so bili na študijski izmenjavi v tujini. 60 % si je v zelo veliki meri prizadevalo za višje ocene pri svojih obveznostih. 40 % jih je v zelo veliki meri prihajalo na predavanja. Po 40 % je na vprašanje, ali je bil vaš študijski program dobra osnova za nadaljnjo kariero dalo oceno 3 oziroma 4. Na vprašanje v kolikšni meri je bil vaš študijski program dobra osnova za vaš osebni razvoj, jih je 60 % dalo oceno 4. 80 % bi jih pri onovni odločitvi izbralo isto študijsko smer. Na vprašanje o zahtevnosti programa jih je 60 % dalo oceno 3. 40 % je na vprašanje o usmerjenosti programa v poklic dalo oceno 3. 60 % je na vprašanje o izpolnitvi pričakovanj dalo oceno 4. V zvezi s sodelovanjem v raziskovalnih projektih in usposabljanju v strokovnem okolju jih je 60 % dalo oceno 2, kar zopet kaže, da je potrebno okrepiti študijski program, predvsem v smislu večjega deleža praktičnega dela. 100 % je pri zadovoljstvu s študijem dalo oceno 4. Študenti večinoma niso zadovoljni z urejenostjo fakultete. 84,39 % študentov meni, da so v okviru predavanj ustrezno obremenjeni, 11,41 % da premalo in 4,20 % da preveč. Ocenjujemo, da so rezultati primerni. Pri seminarskih vajah so rezultati podobni: 80,40 % jih meni, da so ustrezno obremenjeni, 16,6 % da premalo in 3,90 da preveč. Razmisliti pa bi bilo potrebno o povečanju števila ur predavanj, seminarskih vaj in terenskih vaj, s čimer bi se še bolj približali idealnemu stanju.

Na nepedagoškem magistrskem študijskem programu druge stopnje Geografija nimamo evidentiranih primerov večkratnega opravljanja izpitov. Ugotavljamo, da so se za študijsko smer prijavili motivirani in tudi že bolj dozoreli študenti, kar se odraža tudi pri uspešnosti opravljanja izpitov.

Študenti so v času študija vpeti tudi v raziskovalno delo, bodisi preko študentskih raziskovalnih projektov (PKP, ŠIPK), ali preko vzpodbujanja k pisanju in objavljanju izvirnih znanstvenih člankov. Študenti študijskega programa redno sodelujejo tudi kot mentorji na študentskih raziskovalnih taborih. V študijskem letu 2017-2018 so študenti sodelovali v kar treh projektih ŠIPK (Svetlobna onesnaženost na območju Pohorja, Park sončnih ur, Vetrovni potencial Slovenskih goric). Študenti na osnovi dobro izdelanih diplomskih seminarskih ali magistrskih nalogah vse bolj intenzivno navajamo na objavljanje v znanstvenih in strokovnih geografskih revijah. V Reviji za geografijo sta tako objavili svoj izvirni znanstveni prispevek dve študentki dvopredmetne nepedagoške smeri.

Nosilci predmetov izkazujejo svoje reference, kot je zapisano v učnih načrtih.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Medkulturna germanistika

Ugotovitve. Samoevalvacija dvopredmetnega nepedagoškega magistrskega programa *Medkulturna germanistika* je pokazala, da program večinoma presega povprečne vrednosti ocenjevanih vidikov. Študenti so s konceptom študija, s kakovostjo vsebine, z izvedbo študijskega programa, s podpornimi storitvami in s stopnjo doseženih kompetenc zelo zadovoljni (stopnja zadovoljstva s študijem: $\bar{x}=4,5$), razen tega program ocenjujejo kot dobro osnovo za pridobivanje zaposlitve ($\bar{x}=4,0$) in za osebni razvoj ($\bar{x}=4,5$). V nekaterih primerih pa opazamo, da ocenjene vrednosti ne presegajo povprečja. Spričo izvedbenega prekrivanja so ocene podobne kot pri enopredmetnem programu Medkulturna germanistika. Zato so podobni tudi ukrepi.

Ukrepi. Spričo izvedbenega prekrivanja z enopredmetnim programom Medkulturna germanistika so podobni tudi ukrepi. Uspešnejše študente in demonstratorje bomo spodbujali k objavi člankov pod mentorstvom oddelčnih visokošolskih učiteljev in sodelavcev, si prizadevali za širšo vsebinsko zastavljenost študija in večjo usmerjenost v poklic. Povečati bomo skušali delež skupinskih nalog, predlagamo pa tudi aktualizacijo vsebin in študijskih virov ob hkratnem povečevanju njihove zahtevnosti. Pri formalnih in neformalnih promocijah študijskega programa bomo nadaljevali zlasti s širjenem mreže relevantnih ustanov. Nosilce in izvajalce predmetov bomo spodbujali k večji udeležbi na izobraževanjih o uvajanju pedagoških in tehnoloških inovacij v študijski proces in znanstveno delo.

Prednosti študija na Dvopredmetnem nepedagoškem študijskem programu druge stopnje Slovenski jezik in književnost so predvsem v tem, da ponuja specifične vsebine in poglobljen študij slovenistike kot dobro izhodišče za študij na tretji stopnji. Namenjen je študentom in študentkam slovenistike, ki se po končani drugi stopnji ne vidijo v pedagoškem poklicu, zato je ta magistrski študijski program za slovenistiko pomemben in je s tem, da predstavlja podlago za tretjo stopnjo, še dodatno usmerjen v novosti v stroki ter temeljito raziskovalno delo s študenti in študentkami. Za vpisane na ta program je tako prednost tudi v osebni angažiranosti učiteljskega kadra in intenzivnem individualnem posvečanju posameznim študirajočim, pri čemer gre za do sedaj izkazano odlično sodelovanje.

V okviru samoevalvacije za študijsko leto 2017/2018 v zvezi z evalviranim študijskim programom poudarjamo naslednje temeljne ugotovitve: pedagoško delo vseh izvajalcev Oddelka za slovanske jezike in književnosti je ocenjeno s pozitivno oceno (povprečna ocena Oddelka je 1,43), prav tako v okviru študija na Dvopredmetnem nepedagoškem programu druge stopnje prevladuje ustrezna obremenitev študentov in študentk; v preteklem študijskem letu je bila prehodnost na tem programu iz prvega v drugi letnik 100 % in še niso zaključili študija, pri čemer je treba upoštevati, da študenti in študentke dvopredmetnih študijskih programov magistrirajo, ko zagovarjajo zaključni deli na obeh študijskih programih. Ocena zadovoljstva konkretno za ta študijski program ni bila podana; na voljo pa je ocena za celotni magistrski program Slovenski jezik in književnost, ki znaša 4. Ta ocena je primerljiva z oceno o zadovoljstvu študija na magistrskih študijih na FF, ki znaša 3,98, in z oceno o zadovoljstvu študija na Univerzi v Mariboru, ki znaša 3,78.

Na evalviranem študijskem programu bomo sprejeli naslednje ukrepe: v prihodnje si bomo še bolj prizadevali za vključevanje študentk in študentov v izvedbo praktičnega usposabljanja v delovnem okolju, prav tako za delo v znanstvenih, strokovnih, raziskovalnih projektih kot tudi za njihovo vključevanje v raziskovalno delo (v znanstveno in strokovno delo), prav tako bomo spodbujali njihovo mednarodno izmenjavo. Promocijske dejavnosti za promocijo študija slovenistike pa so zagotovo temeljne in jih načrtno že izvajamo, intenzivno jih bomo izvajali tudi v prihodnje (z namenom zagotavljanja večjega vpisa študentk in študentov), pri čemer gredo te aktivnosti tudi v smer promocije študija na Dvopredmetnem nepedagoškem študijskem programu druge stopnje Slovenski jezik in književnost. Glede na to, da gre za nepedagoški drugostopenjski program, ga je treba še dodatno odpreti za možnosti nadaljnega poklicnega in kariernega izobraževanja oziroma usposabljanja in povezovanja z delovnim okoljem (npr. s pomočjo različnega projektne sodelovanja, npr. PKP, ŠIPK) kot tudi poglobljenega znanstveno-raziskovalnega dela, npr. v okviru demonstratorstva.

Pri **analizi** podiplomskega dvopredmetnega nepedagoškega študijskega programa Umetnostna zgodovina smo upoštevali rezultate anket o pedagoškem delu in o zadovoljstvu s študijem, ki so jih podali diplomanti drugostopenjskega programa, vključili smo tudi razgovore, evalvacijo in refleksijo s strani zaposlenih in pogodbenih visokošolskih učiteljev, asistentov in sodelavcev iz prakse ter študentov. Na podlagi izraženih stališč študentov in učiteljev **ugotavljamo**, da so študentje s študijskim programom v veliki meri zadovoljni, kot prednost pa so izpostavili velik osebni angažma predavateljev, možnost sodelovanja v raziskovalnem delu učiteljev, zlasti preko temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov, katerih nosilci so nekateri člani oddelka. V primerjavi s študijskim letom 2016/2017 je bilo v letu 2017/2018 v anketi izraženo manjše zadovoljstvo s programom s strani magistrantov, tudi pri kazalnikih, pri katerih med navedenima letoma ni prišlo do sprememb. Zaradi tega nižje ocene utemeljujemo s subjektivnostjo, saj so v obeh letih anketo izpolnili le štirje magistranti. Pri spremembah oziroma **izboljšavah** programa smo v študijskem letu 2017/2018 upoštevali stališče študentov, da bi nekateri izbirni predmeti, pri katerih študentje pridobijo pomembne kompetence za

trg dela in bodočo zaposljivost, postali obvezni; ukrep je stopil v veljavo v študijskem letu 2018/2019 in bo po mnenju članov oddelka in študentov prinesel pozitivne rezultate.

V študijskem letu 2016/2017 smo kot velik problem zaznali vpad števila vpisanih v prvi letnik druge stopnje, saj sta se vpisali le dve študentki, zato je oddelek nemudoma pristopil k različnim **ukrepom**, kot so bili razgovori s študenti tretjega letnika dodiplomskega študija, kakor tudi z večjo promocijo umetnostne zgodovine v širši regiji. Izvedeni ukrepi so doprinesli k takojšnjim pozitivnim rezultatom, saj se je v študijskem letu 2017/2018 vpisalo sedem študentov. Številnim študentom podiplomskega študija smo v študijskem letu 2017/2018 omogočili raziskovalno in praktično delo v sodelovanju z delovnimi mentorji iz prakse iz lokalnega okolja v okviru projekta Po kreativni poti do znanja pod okriljem Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Drugače je s praktično usposobljenostjo za zgodovinsko delo.

Zato bomo intenzivno razvijali možnosti vključevanja večjega deleža praktičnih vsebin, seveda na način, ki študentk in študentov ne bi pretirano dodatno finančno obremenil. Enako velja za odmerjanje večje vloge študijskim ekskurzijam, ki jih bomo skušali smiselno vključiti v učne načrte predmetov; pomembni koraki v to smer so bili že narejeni.

V prihodnje bomo še naprej krepili promocijske dejavnosti na gimnazijah, da bi zagotovili še močnejši dotok študentk in študentov od tam na prvostopenjska študijska programa Zgodovina.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo. Kar zadeva učne enote, pri katerih je uspešnost študentk in študentov slabša, ne gre toliko za razliko med individualnimi slogi predavateljic in predavateljev, temveč za kompleksnost vsebin, predvsem ko gre za zahtevna poglavja iz zgodovine 20. in 21. stoletja, ki zahtevajo obvladovanje kompleksnega in širokega prostorskega okvirja in zapletenih povezav, ki so v starejših obdobjih kljub večji časovni oddaljenosti pogosta manj zahtevne.

Študijski programi 3. stopnje

Študijski program 3. stopnje Filozofija

Oddelek za filozofijo je imel v letu 2017/2018 na evalviranem študijskem programu vpisani šest študentov. Od teh sta bili dve študentki in štirje študenti. Med njimi sta bila dva tujca. Vpis v program je konstanten. Samoevalvacija nam kaže, da pri študentih obstaja zelo visoka stopnja motiviranosti za ta študij in posledično tudi zadovoljstva. Izvajanje programa poteka v skladu s predmetnikom, vendar na gibek in individualiziran način, kot to ustreza dejanskim interesom posameznega študenta. Kadrovska pokritost je dobra. V delu vključujemo tudi tuje predavatelje. Pomembno težavo pri uspešnem zaključevanju študija predstavlja dvojna delovna obremenitev pri večini študentov. Redni, tedenski doktorski seminarji omogočajo uspešno povezovanje študentov iz različnih generacij s profesorji v okvirjih filozofskih razprav o posameznih dosežkih in potencialnih prihodnjih raziskovalnih ciljih. Študenti so vključeni v raziskovalno dejavnost, katere skupni okvir predstavlja program Laboratorij uma: Miselni eksperimenti od narave do družbe. Mednarodne konference in simpoziji, ki jih organizira Oddelek in druge institucije, so primerno mesto za predstavljanje študentskih raziskovalnih dosežkov in za pridobivanje ustreznih povratnih informacij o njih v mednarodnem

filozofskem prostoru. Ob tem imajo pomembno vlogo krajše delavnice, ki jih izvajajo tuji predavatelji, kar je postala stalnica v programu. Na nivoju Oddelka (vsi študijski programi) si prizadevamo za povečevanje zanimanja za študij filozofije in posledično števila vpisanih, z različnimi zunanjimi promocijskimi akcijami, ki bi popularizirale študij filozofije na Filozofski fakulteti v Mariboru in vlogo filozofske mišljenja v družbi na sploh.

Študijski program 3. stopnje Geografija

V študijskem letu 2017/2018 smo na Oddelku za geografijo opravili razgovor z izvajalci in študirajočimi, z namenom spoznati težave, s katerimi se pri izvajanju in spremljanju študijskega programa srečujejo. Pripombe enih in drugih se nanašajo na malo število vpisanih, na obremenjenost z izpolnjevanjem študijskih obveznosti in strukturo izbirnih predmetov. Nekatere pripombe so sistemske narave, njih upoštevanje ni v pristojnosti Oddelka, nekatere bomo upoštevali pri naslednji spremembi študijskega programa, nekatere pa že v naslednjem študijskem letu.

Največja težava študija je majhno število vpisanih študentov. Posredno je tudi to eden od razlogov, da je refleksija študirajočih o razmerah za študij zelo skromna. Informacije o tem je mogoče pridobiti zgolj v neposrednem razgovoru s študirajočimi.

Na izvajanje in organizacijo študija slušatelji niso podali pripomb, zaradi katerih bi bilo potrebno študijski program korenito spremeniti. Kolikor bo v moči izvajalcev, bomo skušali študente intenzivneje vključevati v raziskovalno delo ter jim ponuditi več praktičnih izkušenj, povezanih s temo disertacije.

Glede vpetosti izvajalcev v študijski program, razpoložljivost študijske literature, opremljenosti študijskega okolja ter dosegljivosti izvajalcev nismo zaznali težav.

Študijski program 3. stopnje Germanistične študije

Ugotovitve

Štud. program 3. stopnje *Germanistične študije* je bil prvič razpisan v štud. letu 2009/2010, vpisane študente program beleži od štud. leta 2010/2011. Glede na vpis v 1. letnik se je od leta 2010 naprej postopno zmanjševalo število razpisanih mest; gre za ukrep glede na manjše zanimanje za študij in fakultetno-univerzitetne smernice, poleg tega so se do štud. leta 2017/2018 vsi vpisani študenti odločali za smer *Nemški jezik*, vpisa na smer *Nemška književnost* ni bilo. Iz teh in drugih eksternih razlogov je bil program v letu 2015/2016 temeljito prenovljen; prenova prinaša predvsem spremembo strukture predmetnika in omogoča višjo fleksibilnost pri sestavljanju individualiziranih predmetnikov vpisanih študentov. Očitno spremembe pozitivno vplivajo na zaposlitvene možnosti doktorandov in s tem na večje zanimanje za študij. Potrditev je vpis 3 študentov v štud. letu 2017/2018, medtem ko vpisa na program med letoma 2014 in 2017 ni bilo. Ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti programa, ki so bila predlagana v okviru srečanj z deležniki (študenti, učitelji, tuji strokovnjaki) se nanašajo na povečanje vsebinske odprtosti in interdisciplinarnosti, potrebo po stalni aktualizaciji učnih vsebin in študijske literature, intenzivnejše povezovanje študija z aktualnim raziskovalnim delom Oddelka/učiteljev in usklajevanje individualnih študijskih programov s potrebami okolja, v katerem delujejo.

Ukrepi/spremembe

Glavne ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti programa, ki so bila predlagana v okviru srečanj z deležniki bo Oddelek pri nadaljnji izvedbi programa upošteval. Spremembe bodo predlagane po prvi izvedbi posameznega letnika prenovljenega programa oz. po opravljeni analizi in samoevalvaciji posameznih učnih enot. Predvidevamo, da bodo aktualne predvsem spremembe učnih načrtov

posameznih učnih enot, in sicer aktualizacija učnih vsebin in študijske literature ter povečanje vsebinske odprtosti in interdisciplinarnosti. Ukrepanje v tej smeri je stalna naloga Oddelka, ki program izvaja.

Študijski program 3. stopnje Pedagogika

Samoevalvacija programa tretjestopenjskega študijskega programa Pedagogika se izvaja za študijsko leto 2017/2018. Študijski program, ki izobražuje visoko specializirane strokovnjake, sposobne samostojnega raziskovanja, organiziranja in vodenja različnih dejavnosti na področjih vzgoje in izobraževanja ter širše, se izvaja v skladu s poslanstvom, vizijo in strategijo FF in UM. Program je evalviran v sodelovanju s študenti in posameznimi nosilci in izvajalci učnih enot v obliki zaključnih evalvacij v okviru posamezne učne enote. Glede na te evalvacije ocenjujemo, da so cilji, splošne in predmetno-specifične kompetence programa ustrezni. Učni načrti, ki določajo vsebino študija, so dovolj konkretizirani in ustrezajo stopnji študija. Razmerje med številom visokošolskih učiteljev in podpornega osebja ter študentov je ugodno. Vsi nosilci predmetov in izvajalci učnih enot izkazujejo ustrezne pedagoške in raziskovalne reference, ki so mednarodno primerljive, in imajo ustrezno področje habilitacije.

Ker gre za doktorski program, je izvedba programa v celoti individualizirana, kar pomeni, da je izvedba v celoti prilagojena posamezniku. To omogoča, da študent usklajuje študijske obveznosti (kontaktne ure) z raziskovalnim delom kot obvezno sestavino študijskega programa, pa tudi s svojimi službenimi oziroma delovnimi obveznostim. Ker so študenti v splošnem z izvedbo zadovoljni in navajajo, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence za raziskovalno delo, sta po naši oceni zasnova študijskega programa in sama izvedba ustrezni. O morebitnih (večjih) vsebinskih spremembah se bomo zato odločali v naslednjih letih, ko se bo zaradi prehoda s triletnega na štiriletni študij izkazala potreba po spremembah. Bomo pa v naslednjem letu nadaljevali s promocijskimi dejavnostmi, s katerimi bi študijski program postal še bolj prepoznaven v široki izobraževalni ponudbi v Sloveniji. Prav tako bomo nadaljevali s sodelovanjem redno zaposlenih in zunanjih nosilcev ter izvajalcev programa.

Študijski program 3. stopnje Slovenistične študije

Samoevalvacija programa Slovenistične študije se izvaja za študijsko leto 2017/2018. Študijski program, ki izobražuje visoko specializirane strokovnjake, ki so sposobni samostojno raziskovati, organizirati in voditi različne dejavnosti na področjih slovenskega jezika, slovenske književnosti, didaktike slovenskega jezika in književnosti, pa tudi na drugih področjih (npr. razvijati dejavnosti s področja kreativnih industrij), se izvaja v skladu s poslanstvom, vizijo in strategijo FF in UM, in to na lokaciji, ki je dostopna tudi študentom s posebnimi potrebami. Cilji, splošne in predmetno-specifične kompetence programa so ustrezni. Učni načrti ustrezajo stopnji študija. Razmerje med številom visokošolskih učiteljev in podpornega osebja ter študentov je ugodno. Vsi nosilci predmetov in izvajalci učnih enot izkazujejo ustrezne pedagoške in raziskovalne reference, ki so mednarodno primerljive, in imajo ustrezno področje habilitacije. Sledijo smernicam Erevanskega komunikeja (2015) in se trudijo oblikovati učno okolje z na študenta osredotočenimi pristopi k učenju in poučevanju. Za izvajanja študija je zagotovljena primerna informacijsko-komunikacijska tehnologija, učna tehnologija (Moodle) in oprema (računalniki, predvajalniki, grafoskopi in internetni priključki za učitelje in študente). Študentom je na voljo tudi računalniška učilnica. Merila in načini za preverjanje in ocenjevanje znanja študentov so javno odstopni. Ocenjevalci so seznanjeni z 10-stopenjsko priporočeno ocenjevalno lestvico, na področju preverjanja in ocenjevanja znanja se dodatno usposablajo v okviru mesečnih izobraževanj za zaposlene, ki potekajo na Rektoratu UM. Doktorski študenti se ob pomoči svojih tutorjev/mentorjev od prvega letnika naprej uvajajo v individualno raziskovalno delo in so z doktorskimi disertacijami kakor tudi z delnimi raziskavami, ki jih opravijo v okviru doktorskega študija pri IRD 1, 2, 3, pomembno vpeti v strokovno in znanstvenoraziskovalno delo. Udeležujejo se

znanstvenih simpozijev ter aktivno sodelujejo pri raznovrstnih projektih. Znanstvene in strokovne razprave objavljajo v relevantnih znanstvenih in strokovnih revijah. V času študija si pridobivajo tudi uredniške in organizacijske spretnosti pri pripravi strokovno-znanstvenih srečanj. Kot avtorji prispevkov in uredniki se pojavljajo v študentski literarno-jezikoslovni reviji Liter jezika, prav tako uspešno sodelujejo v Študentski sekciji Slavističnega društva Maribor.

Med slabostmi programa bi izpostavili nizek vpis ter posledično premalo organiziranih oblik študija. Kompetence, kot npr. razvijanje sposobnost za timsko delo v raziskovalni skupini, argumentiranje lastnih raziskovalnih rezultatov pred javnostjo, ki bi jih lahko pridobili v seminarjih, sedaj skušamo zagotavljati z vključitvijo študentov v raziskovalno delo.

Priložnosti za izboljšanje vidimo v promociji doktorskega študija z namenom povečanja vpisa, v preučitvi možnosti izvedbe organiziranih oblik študija ob vpisu vsaj 5 študentov ter v krepitvi znanstvenoraziskovalnega dela doktorskih študentov.

Študijski program 3. stopnje Sociologija

Prednosti: Program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotnemu, aktivnemu in poglobljenemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne družbene realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih družbenih problemov. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »soft skills«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepoznava kot najbolj pomembne. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je kljub temu, da je v jedru interdisciplinarno zasnovan, kar kot pozitivno značilnost in dimenzijo študija prepoznavajo tudi študenti.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (možnost bolj individualnega oblikovanja predmetnika; možnost bolj poglobljenega dela na izbranih teorijah). Izpostavljen je bil tudi problem premajhnega vključevanja študentov v raziskovalno delo ter problem premajhne aktualnosti vsebin. Izpostavljeni so bili tudi nekateri problemi, povezani z izvedbo študija: treba je okrepiti kontaktne med študenti, profesorji in mentorji; poleg konzultacij je treba uvesti tudi kolektivne oblike dela (diskusije, konference); uvesti možnost e-študija; vključiti e-predavanja. Slabi so tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb.

Priložnosti: Na osnovi izvedene samoevalvacije je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: povečati aktualnost vsebin; povečati obseg raziskovalnega dela študentov; uvesti e-oblike dela in študija; omogočiti individualizacijo vsebin študija, ki so skladne z doktorsko disertacijo študenta. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike za doktorski študij na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za raziskovalno delo študentov; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za področje doktorskega študija.

Grožnje: Nadaljevanje upada vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti, neupoštevanje in nerealizacija pobud in predlogov študentov za izboljšanje študija. Grožnja

predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Študijski program 3. stopnje Umetnostna zgodovina

Pri **analizi** doktorskega študijskega programa Umetnostna zgodovina tretje stopnje, smo upoštevali razgovore, evalvacijo in refleksijo s strani visokošolskih učiteljev in študentov ter rezultate ankete o pedagoškem delu. **Ugotavljamo**, da so študenti s programom v veliki meri zadovoljni. Prva študentka se je v program vpisala v študijskem letu 2013/2014 in je doktorirala v letu 2017/2018. V študijskem letu 2016/2017 se je v program vpisala še ena študentka. Relativno nizko število vpisanih na doktorski študij v prvih letih je bilo posledica visoke šolnine, saj so se za program odločali le mladi raziskovalci. Sprememba je nastopila v študijskem letu 2017/2018, ko sta se zaradi sofinanciranja študija s strani države vpisala dva študenta, od katerih je bilo eni študentki zaradi predhodnega opravljanja doktorskega študija na drugi univerzi priznanih precej študijskih obveznosti. Študenti so bili vključeni v raziskovalno delo učiteljev oddelka, mladi raziskovalci so preko inštitucij, v katerih so zaposleni, vključeni v programsko skupino ter v temeljne ali aplikativne raziskovalne projekte. Relativno nizko število vpisanih je učiteljem omogočilo veliko individualnega dela in posvečanja posameznemu študentu. V študijskem letu 2017/2018 je oddelek pripravil prenovno doktorskega študija v skladu s priporočili, ki smo jih dobili od Filozofske fakultete oziroma Univerze v Mariboru. Doktorski študij bo v prihodnje trajal štiri leta, pri njegovi strukturi pa smo upoštevali prejete smernice. Učinki tega ukrepa bodo vidni v prihodnjih študijskih letih.

Študijski program 3. stopnje Vedenjska in kognitivna nevroznanost

V analizi pedagoške izvedbe našega tretjestopenjskega študijskega programa Psihologija (v preteklosti Vedenjska in kognitivna nevroznanost) v lanskem študijskem letu (2017/18) na oddelku za psihologijo ne opažamo posebnosti. V poročilu o podaljšanju akreditacije študijskega programa, ki ga je Univerza v Mariboru prejela od NAKVISa 25. maja 2017 je študijski program ocenjen kot »sorazmerno nova in izrazito interdisciplinarna smer; izkazal se je kot vsestransko perspektiven in koristen (npr. zaradi vedno večjih potreb po rehabilitacijah in zdravljenju različnih vrst demence). Tudi sicer ta smer ponuja in že sedaj dokazuje nadpovprečno projektno uspešnost.« Ukrepe za spremembe v notranji samoevalvaciji 2016/17 smo v celoti realizirali in z njimi stopamo v naslednje obdobje mednarodno primerljivega doktorskega študija, ki nudi ozko specializirana znanja na treh raziskovalnih področjih (1. Delo, stres in zdravje; 2. Kognicija, osebnost in učenje; 3. Socialni procesi, skupnost in mediji). Dodatno so bomo na doktorskem študiju prizadevali k uresničevanju sledečih ciljev, ki si jih zastavljajo tudi tuji doktorski programi: Cilj 1: Spoštovanje posebne oblike in strukture doktorskega izobraževanja, ki temelji na prakticiranju raziskovalnega dela (»the practice of research«), Cilj 2: Zagotavljanje neodvisnosti pri raziskovalnem delu in priložnosti za fleksibilen razvoj in Cilj 3: Prilagajanje institucije raziskovalnim potrebam študentov. V te namene smo si zastavili več akcijskih predlogov, ki so usmerjeni na ureditev kadrovske problematike, razbremenitev administrativnega dela učiteljev mentorjev, izgradnjo raziskovalne opreme in promocijo raziskovalnega dela aktualnih doktorskih kandidatov.

Študijski program 3. stopnje Zgodovina

Na splošno imajo študentje občutek, da v okviru študijskega programa dobro razvijejo predvidene kompetence. To še posebej velja za pridobivanje strokovnega znanja, pisanja besedil in ustnega izražanja, tudi zmožnosti dela pod stresom. Pač pa ni visokih ocen glede povezav, ki bi jih študijski program odprl za poklicno ali karierno prihodnost, kar je v tesni zvezi s trenutnim stanjem na trgu dela

Za interes za študij je bilo od uvedbe študijskega programa značilno precejšnje nihanje. Začetni sorazmerno visoki ravni zanimanja za študijski program je sledil sorazmerno strm padec, po naši oceni povezan z visoko ceno študija. Možnosti sofinanciranja študija na tem študijskem programu od leta 2016/17 naprej so ponovno poskrbele za dvig krivulje. Okrepili bomo promocijske dejavnosti na drugih visokošolskih zavodih v Sloveniji in v bližnjem sosedstvu, da bi povečali dotok vpisanih na študijski program od tam. Ravno tako bomo okrepili že obstoječe redne stike z možnimi delodajalci (arhivi, muzeji, radijske postaje, časopisne hiše).

Prehodnost je eden glavnih problemov študijskega programa, čeprav niha. Nanjo ob individualni naravi študija in s tem tudi individualnem načrtovanju njegovega tempa vplivajo predvsem zunanji dejavniki, zlasti že omenjena vpetost v svet dela, četudi velikokrat v obliki priložnostnih del in dejavnosti, ki z vsebino študija nimajo prave zveze.

Nosilci učnih enot izkazujejo v povprečju zelo kakovostne reference, povezane z vsebinami študijskih predmetov, ki jih izvajajo. Njihove objave presegajo zgolj slovensko znanstveno raven in jih je najti v številnih mednarodnih publikacijah. Med nosilci predmetov so tudi prejemniki uglednih priznanj za znanstveno in kulturno udejstvovanje.

Po naši oceni so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročnih sprememb ne načrtujemo.

Študijski programi za izpopolnjevanje

ZGUČAN

Filozofska in Pedagoška fakulteta, Univerze v Mariboru, skupaj izvajata *Študijski program za izpopolnjevanje iz zgodnjega poučevanja angleščine oz. nemščine*, ki traja eno leto in obsega 60 ECTS-ov. Na podlagi zbirnika evalvacijskih listov za udeležence v letu 2017/18 ugotavljamo, da so udeleženci študijskega programa za izpopolnjevanje zelo zadovoljni, saj so celoten študijski program ocenili s povprečno oceno **6,23** (na 9-stopenjski lestvici). O morebitnih pomanjkljivostih programa se sproti posvetujemo z udeleženci in jih, v kolikor je to mogoče, poskušamo odpraviti.

Večina udeležencev je uspešno zaključila študijski program za izpopolnjevanje izobrazbe v letu 2017/18. Pri učiteljih AN oz. NEM je bila uspešnost 100%. Pri učiteljih razrednega pouka je študijski program zaključilo 100% udeležencev.

Udeleženci študijskega programa za izpopolnjevanje so intenzivno vključeni v učni proces in sicer sproti opravljajo vse obveznosti (npr. predstavitev seminarskih nalog, individualne zadolžitve, interaktivno delo, mini nastopi, diskusije, delo v parih in manjših skupinah).

Študijski program ima v okviru CVI FF interno dostopno spletno učilnico Moodle, s pomočjo katere udeleženci dostopajo do aktualnih e-gradiv in preko katere poteka vsestranska komunikacija.

Za izboljšanje kakovosti študijskega programa za izpopolnjevanje izobrazbe načrtujemo v novem študijskem letu aktualizacijo študijske literature in nekatere dele vsebin v učnih načrtih programa. Zanje smo prosili nosilce (v sodelovanju z izvajalci) posameznih predmetov in bodo vključeni v program za študijsko leto 2019-2020. Ko bodo znani prvi podatki poskusnega uvajanja razširjenega programa v OŠ, bomo morebitne spremembe vključili v program.

Sicer pa se o morebitnih pomanjkljivostih programa z udeleženci sproti posvetujemo in jih, v kolikor je to mogoče, poskušamo odpraviti.

PAI

Analiza programa kaže, da gre za uspešen program za izpolnjevanje v smislu pridobivanja pedagoško-andragoške izobrazbe. Slušatelji prihajajo z različnih področij in ustanov. Program ima veliko konkurence, tako v Mariboru kot drugje. Slušatelji ga ocenjujejo kot kakovosten program, v katerem pokrijemo njihova strokovna področja (področja poučevanja) v kar največji meri. Med slušatelji je več kot polovica takih, ki so se na program vpisali, ker to zanje pomeni izboljšali položaja na trgu dela. Da so med vsemi programi PAI v Sloveniji izbrali našega, priča to o kakovosti programa.

Pozornost posvečamo praksi v samem programu in ustrezni kadrovske zasedbi predavateljev, med katerimi so tudi strokovnjaki iz prakse. Slušatelji program dobro ocenjujejo, in to vse parametre (izvedbo, kakovost dela, ocenjevanje in ostalo).

Med kratkoročne (hkrati tudi trajne oz. ponavljajoče se) **ukrepe**, ki jih bomo jih bomo izvedli, sodijo aktualizacija vsebin, literature in obveznosti slušateljev. Še naprej bomo v izvedbo programa vključevali strokovnjake iz prakse, pri enem od predmetov pa se bomo dogovorili za sodelovanje izvajalca iz Maribora (do sedaj gostujejo izvajalci iz drugih krajev). Še več pozornosti bomo posvečali urniku, saj gre v večini slušateljev za zaposlene. Izboljšave bomo uvedli tudi na področju priprave materialov za posamezne predmete. Še naprej bomo izvajali prakso takojšnje pomoči slušateljem, kadar je ta potrebno (npr. pri odsotnosti od kontaktnih ur, urejanje prakse na šolah, urnik ipd.).